

ПРИНЦЪТ КОБРА

Индийски народни приказки

БЪЛГАРСКИ ХУДОЖНИК

ПРИНЦЪТ КОБРА ИНДИЙСКИ НАРОДНИ ПРИКАЗКИ

Превод: Райна Маринова

chitanka.info

ЦАР И ПАПАГАЛ

Някога, много отдавна, в Уджджен дълго царувал владетелят Викрамадите. Шест месеца в годината той живеел в столицата си, а останалите шест месеца прекарвал в гората.

Веднъж, когато бил в гората със своя слуга Ванаджи, видял на едно дърво два папагала, които се забавлявали. Те били толкова щастливи, че царят изпитвал истинско удоволствие, като ги наблюдавал. Но внезапно стрелата на някакъв ловец пронизала единия папагал. Той паднал мъртъв на земята, а другият папагал закрепял от отчаяние.

На цар Викрамадите много му домъчняло за папагалите.

— Бих направил всичко, което е по силите ми, за да върна радостта им! — казал той на Ванаджи.

— Царю, Вие наистина сте много добър, щом нещастieto на птиците Ви наскърби толкова много — казал слугата. — Ако искате, можете да зарадвате страдащата птица поне за кратко време.

— Как? — попитал царят.

— Вие имате способността да напускате тялото си и да се вселявате в друго тяло. Ако само за малко проникнете в мъртвия папагал, ще го съживите! После отново ще се върнете във Вашето тяло.

— Това с чудесна идея! Ще го направя с радост! — възкликнал царят. — А докато се върна, наблюдавай тялото ми.

И като проникнал в мъртвия папагал, отлетял при другата птица на дървото.

Ванаджи също притежавал такава способност. Като седял до безжизненото тяло на царя и го гледал, той си помислил: „Защо да не се вселя за малко в него само за да разбере как се чувства човек, като стане цар?“.

И той проникнал в тялото на цар Викрамадите. Тогава изведнъж си представил, че е велик цар, и му се приискало да си остане завинаги в неговото тяло.

Ванаджи бил хитър човек. Той познавал много добре поведението на царя. Затова, подтикван от властолюбието си, решил да живее като цар Викрамадите.

Но за да не го разкрият, неговото собствено тяло трябвало да изчезне. И той събрал дърва, напалил огън и го хвърлил в него.

После тръгнал към столицата.

Първият министър Бхатти бил много учуден, че царят се връща преди определеното време и решил да разбере причината. Мнимият цар играел много добре ролята си, но Бхатти бил умен и трудно можело да бъде излъган. Той забелязал някои дребни промени в поведението му и започнал да го следи внимателно. И колкото повече го наблюдавал, толкова повече се убеждавал, че в него има нещо подозрително. Затова предупредил и царицата да бъде нащрек.

А в това време в гората, когато цар Вакрамадите поискал да се върне в тялото си, не го намерил на мястото, където го оставил. Той не могъл да проумее нищо, докато най-после видял огъня с догарящото тяло на слугата. Едва тогава цар Вакрамадите разбрал, че Ванаджи го е измамил и че на него не му остава нищо друго, освен да продължи да живее като папагал.

След няколко дни един ловец уловил папагала и го продал на богат търговец. Купувачът бил много доволен, защото птицата говорела съвършено като човек. Веднъж търговецът сънувал танца на известната танцьорка Апранаджи и после разказал съня си на някои свои приятели. Това стигнало до ушите и на самата Апранаджи. Танцьорката много се ядосала, че някой я е видял да танцува, без да заплати, и поискала от търговеца сто златни монети. Той отказал да ѝ ги даде и тя направила оплакване в съда.

Търговецът не знаел как да постъпи и се притеснил. Тогава папагалът предложил да му стане адвокат и го посъветвал да пригответи

сто златни монети и един стъклен съд.

В определения ден се явили пред съда. Танцърката настоявала да ѝ се заплати голямата сума. Тогава папагалът казал на търговеца да остави пред съдията стоте златни монети и да ги захлупи със стъкления съд. Под стъклото те изглеждали още повече и танцърката посегнала да ги вземе.

— Чакай! — извикал папагалът. — Причината на твоя иск е една преживяна от търговеца радост насън. Сега ти също можеш да се порадваш на тези монети само като ги гледаш през стъклото.

Съдията се съгласил с папагала. Апранаджи много се ядосала, че била победена от една птица!

Този случай станал много известен. Бхатти също чул за умния папагал и веднага тръгнал да го види. Изведнъж му хрумнала мисълта, че този папагал не е никой друг, освен цар Викрамадите.

Бхатти взел папагала в Уджджен и го скрил в една от стаите на двореца. След това двамата заедно започнали да мислят как да върнат тялото на царя, завладяно от Ванаджи.

Мнимият цар искал да се срещне с царицата, но всичките му опити били напразни. Тя винаги намирала предлог да го отклони. Накрая му казали, че царицата не може да го приеме, защото е умрял любимият ѝ папагал и тя е много натъжена.

Ванаджи намислил да ѝ направи някакъв хубав подарък. И той решил, че най-много ще я зарадва, ако за малко съживи мъртвия ѝ папагал. Царицата му била много благодарна за това решение. Ванаджи напуснал тялото на царя, проникнал в тялото на папагала и литнал към царицата.

В това време цар Викрамадите също се завърнал в своето тяло, а Ванаджи си останал папагал и отлетял надалече.

Царят и царицата отново заживели заедно и били много щастливи.

ЗМИЯТА БОА

Преди много години живял един цар, който имал две жени. По-възрастната — царица Шобха, била много добра жена, а по-младата — царица Рупа, имала лош характер.

Царица Шобха имала дъщеря на име Деви. Царица Рупа също имала дъщеря, която се казвала Тара.

Младата царица била хитра и честолюбива. Тя искала да вземе царската власт в свои ръце. Царят се страхувал от нейния гняв и бил принуден да ѝ се подчинява.

Царица Рупа ненавиждала царица Шобха и дъщеря ѝ. Един ден тя поискала от царя да ги изгони от двореца. Той изпълнил желанието ѝ. По-възрастната царица и принцеса Деви били изпратени да живеят в една малка къщичка. Но за царица Рупа това не било достатъчно. Тя заповядала на девойката да извежда царските крави в гората на паша. Майката много добре знаела, че ако Деви не се подчини, злата царица ще измисли нещо по-лошо. Затова казала на дъщеря си, че трябва да изпълни заповедта. Деви уважавала майка си и винаги се вслушвала в съветите ѝ. Всяка сутрин отивала с кравите в гората и вечер се връщала вкъщи.

Веднъж, когато си тръгнала, тя чула странен, тих глас: Деви, Деви, ще се омъжиш ли за мене?

Девойката се уплашила много и бързо подкарала кравите към къщи.

На другия ден вечерта отново чула същия тайнствен глас и когато се прибрала, разказала за него на майка си.

През цялата нощ царица Шобха мислила за случилото се. На сутринта казала на дъщеря си:

— Слушай, Деви, ако довечера отново чуеш този глас, ще отговориш така: „Утре сутринта ела у нас и аз ще се омъжа за тебе“.

— Но, мамо — възразила Деви, — ние дори не сме виждали този човек!

— Моя мила Деви — заговорила майка ѝ с болка, — нашият живот е толкова тежък, че едва ли може да ни се случи нещо по-лошо. Трябва да приемем това предложение. Нека бъде така, както е решила съдбата.

Вечерта принцесата отново чула познатия глас — още по-тих и тъжен:

— Деви, Деви, ще се омъжиш ли за мене? Моля те, кажи, ще се омъжиш ли за мене?!

Девойката се обърнала назад, но не видяла никого. Отново я обзел страх. Искало ѝ се по-скоро да се махне оттам, но си спомнила съвета на майка си и казала:

— Да, ще се омъжа за тебе, ако дойдеш утре сутринта у нас.

После бързо се обърнала и тръгнала с кравите.

На другия ден царица Шобха станала рано сутринта. Тя отворила вратата, за да види дали отвън не чака някой. Но това, което видяла, я ужасило. Една голяма змия боа лежала върху стълбите. Царицата извикала за помощ. Деви и слугите изтичали да видят какво става. Тогав се случило нещо необикновено. Змията боа проговорила:

— Добър ден! — Гласът ѝ бил много вежлив. — Дошъл съм, защото съм поканен. Вашата дъщеря ми обеща, че ако дойда у Вас тази сутрин, тя ще се омъжи за мене. Затова съм тук.

Царицата не знаела какво да прави. Тя се надявала, че някой ден един красив момък ще дойде да се ожени за дъщеря ѝ никога не била и помисляла, че ще дойде змия!

В това време един от слугите изтичал при царица Руна и ѝ разказал за случката със змията.

— Ако принцеса Деви е обещала на някого да се омъжи за него, тя непременно трябва да изпълни обещанието си — заявила тя. — Аз съм царица и мой дълг е да искам това.

Сватбата станала още същия ден. Преживели толкова страдания, царица Шобха и Деви били подготвени да посрещнат дори едно такова нещастие.

След сватбата боата и невестата влезли в определената за тях спалня, а царицата цяла нощ се молила да остане живо детето ѝ. Най-после, сутринта, вратата на стаята на младоженците изскърцала. Един красив момък я отворил, а зад него стояла Деви.

— Нямам думи да изразя благодарността си, задето спасихте живота ми! — казал момъкът. — Веднъж бях предизвикал гнева на горския дух и той ме превърна в боа. След това съжали за стореното и каза, че ако някоя принцеса се омъжи за мене, отново ще се превърна в човек. Сега Деви ме спаси от това проклятие и аз никога вече няма да бъда боа.

Царица Шобха много се зарадвала. Тя завела при царя дъщеря си и зет си. Тази случка била толкова необикновена, че в двореца прииждали хора от разни страни, за да видят странния момък. На всички им било много интересно, но не и на царица Рупа. Тя не можела да понася щастието на Деви и разгневена се затворила в покоите си. Искало ѝ се да види и принцеса Тара така щастлива. И когато най-после решила какво да направи, повикала дъщеря си.

— Деви вече е омъжена — казала тя. — Затова сега ти ще ходиш в гората с кравите.

— Не! — извикала Тара. — Защо трябва аз да паса кравите, като имаме толкова много слуги?

— Това е моя заповед — отговорила гневно царицата. — И чуй още нещо: ако в гората някой поиска да се ожени за тебе, ти ще му кажеш, че трябва да дойде у нас на другата сутрин за сватбата.

Тара много се уплашила от думите на майка си и се разплакала. Но царицата не я съжалила. Принцесата трябвало да изпълни заповедта. Всяка сутрин тя отивала с кравите в гората и вечер се връщала. Но нито веднъж не чула глас, който да я попита: „Ще се омъжиш ли за мене?“. Въпреки това царицата не се отчаяла. Не можело в гората да няма поне една боа, която да не поиска да се ожени за дъщеря ѝ. И тя решила, че ще я намери.

Заповядала на слугите си да ѝ донесат от гората една боа. След като търсили дълго време, те най-после намерили такава змия и я донесли в двореца. Желанието на царицата било изпълнено! Тя омъжила Тара за боата.

След сватбата оставили принцесата и змията в една стая. Царицата била неспокойна. Едва било съмнало, когато тя почукала на вратата на дъщеря си, но никой не отговорил. Царицата не можела да чака повече и влязла в стаята. Огромната боа лежала на пода, но Тара я

нямало никъде. Царица Рупа изпищяла. Царят и слугите дотичали да видят какво се е случило.

— Къде е принцесата? — питали всички.

— Трябва да е в стомаха на змията! — рекъл готвачът. — Вижте колко е дебела.

Царицата и царят заплакали. Тогава готвачът, който носел голям нож, казал:

— Ако тя е още жива, ще се опитам да я спася.

Той разпрал корема на змията и извадил оттам Тара. Тя била още жива.

Боата умряла, а с нейната смърт изчезнала и злобата на царица Рупа.

ДЕВОЙКАТА КОБРА

Живял някога един цар. Той имал единствен син, когото много обичал. Но още от дете принцът бил буен и своенравен. А когато пораснал, най-много от всичко обичал да ходи в гората на лов. Принцът имал трима приятели, с които никога не се разделял. Единият от тях бил син на министър, другият — на ковач, а третият — на ловец.

Когато сутрин излизал с приятелите си, принцът започвал да замерва с прашка пълните с вода глинени съдове върху главите на жените, които се връщали от извора. Него това много го забавлявало, а горките жени си отивали вкъщи мокри и с празни ръце. Разплакани, разказвали на близките си, ала те сподавяли гнева в сърцата си, защото се страхували от царя.

Но ден след ден своеволията на принца ставали все по-нетърпими и накрая селяните отишли в двореца да се оплачат. Царят веднага повикал сина си и той признал вината си.

— Това е първото ти провинение и затова ти прощавам — казал му той. — Но ако още веднъж се оплачат от тебе, няма да те пощадя.

Успокоени от царя, хората се върнали по домовете си.

Принцът се укротил за няколко дни, но след това отново започнал да замерва стомните на жените. Селяните заменили глинени съдове с медни и бронзови, но принцът не се признавал за

победен. Той направил железни топчета и с тях пробивал медта и бронза.

Безсилни да се справят, селяните отново отишли при царя.

— Виждам, че ти няма да се поправиш — казал царят на принца. — Нима никога не си се замислял колко страдания причиняваш на хората? Аз съм цар. Да пазя народа си е мой дълг. Не мисли, че като си царски син, можеш да правиш каквото си искаш. Запомни: пред закона всички са равни — и принцът, и просякът!

— Татко, аз зная, че причинявам страдания на хората и неведнъж съм се опитвал да се поправя, но не съм успявал. Стрелбата е най-голямата ми страст и не мога да се откажа от нея.

Като чул това, царят казал:

— Въпреки че си принц и мой единствен син, не мога да ти простя провиненията. Ще напуснеш страната за три години. Вярвам, че през това време ще успееш да се справиш с лошите си привички. Заповядвам още днес да напуснеш пределите на царството ми!

Царят наказал сина си с болка в сърцето. Царицата също страдала много. С кон, оръжие и храна за из път, принцът тръгнал. Тримата му приятели също решили да напуснат страната заедно с него.

Когато четиримата преминали границите на царството, попаднали в голяма усойна гора. Живял винаги в разкош, принцът се разболял. Наблизо имало вир. Синът на министъра отишъл да вземе вода, за да намокри устните на болния принц.

Още щом стигнал до вира, той видял, че върху каменния бряг е нарисувана девойка с необикновена красота. Синът на министъра си помислил: „Ако принцът види рисунката, толкова ще хареса красавицата, че ще иска непременно да я намери и може да въввлече всички в някоя нова беда.“ И той замазал рисунката с кал.

На другия ден принцът оздравял и поискал да се окъпе. Четиримата приятели влезли във вира. Водата се разплискала и умила калта от крайбрежната скала, където била нарисувана красивата девойка. Щом я видял, принцът забравил, че се къпе, и дълго не можел да откъсне погледа си от нея. После заявил, че иска да се ожени за красавицата и докато това не стане, няма да се махне от това място. Тримата му приятели дълго го разубеждавали, но напразно.

Накрая синът на ловеца казал:

— Всички познаваме характера на принца. Ако той твърдо е решил, нищо не може да го накара да се махне оттук. От рисунката не се разбира къде живее красавицата и не се знае дали ще можем да я намерим. Затова предлагам тримата да заминем, да изучим бенгалските магии и да съживим девойката от рисунката. Само така може да се изпълни желанието на принца.

Другите се съгласили с него и казали на приятеля си:

— Ние отиваме в Бенгалия да изучим изкуството на магьосниците. Когато след три години се върнем, ще можем да съживим красавицата. Дотогава ти живееш тука и се опитай да я намериш сам. Ако не успееш, ние ще ти помогнем.

И тримата приятели заминали.

На принца му харесало да живее край вира. Неусетно минали цели две години. Но ето че веднъж в полунощ той видял как от водата излязла кобра със скъпоценен камък на главата. Тя оставила камъка на една височина, при което цялата околност се осветила, и тръгнала на лов. След около час-два се върнала, взела камъка и отново се скрила във водата.

Оттогава всяка нощ по същото време принцът се събуждал и наблюдавал змията. Постепенно у него се породило желание да я убие и да вземе вълшебния ѝ скъпоценен камък. Той прикрепил от вътрешната страна на щита си остър нож и няколко гвоздеа. И когато една нощ кобрата оставила камъка си и тръгнала на лов, принцът го покрил с щита си. Настъпил пълен мрак. Само около щита едва-едва се очертавал светъл кръг. Змията, която не виждала в тъмното, се разгневила и съскайки, се върнала там. С усилие напъхала главата си под щита, той я натиснал и тя умряла. Тогава принцът взел скъпоценния ѝ камък.

На другия ден той влязъл във вира, стиснал камъка в ръката си. С помощта на вълшебната му сила започнал да потъва и стигнал дъното. Там имало красиво гравирана врата. Принцът я отворил и видял великолепен дворец с настилка от корали, със златни стени и сребърни врати, украсени с ивици от перли. Около двореца имало градини с прелестни цветя и лек прохладен вятър разпръсквал уханието им. А в клоните на цъфнали дървета пеели чудни птици.

Принцът влязъл в двореца. Там една много красива девойка, облечена като принцеса, се люлеела на златна люлка. Зашеметен от

красотата ѝ, момъкът паднал в несвяст. Девойката го напръскала с ароматна вода и като се съвзел, той си помислил: „Та това е същата красавица, която е нарисувана върху крайбрежната скала!“. Най-последното му се изпълнило и радостта му била безкрайна!

Девойката попитала:

— Кой си ти, млади момко? Как си дошъл тука? По-скоро се махай, защото ако дойде моят баща, кобратата Васуки, няма да те остави жив.

— Красавице — казал принцът, — боя се, че твоят баща никога няма да се върне. Той загина. Ето скъпоценния му камък.

Девойката се разплакала и принцът започнал да я утешава. Скоро двамата се харесали и заживели заедно.

Един ден принцесата кобра излязла от вира да се поразходи. Точно тогава оттам минавал с коня си принцът на тази страна. Като го видяла, принцесата веднага се скрила във водата. Но в бързината единият ѝ чехъл останал горе. Принцът го взел и си помислил: „Ако чехълът е толкова красив, как ли изглежда тази, която го носи?“. И той решил, че непременно ще я намери и ще се ожени за нея. После се завърнал в двореца и си легнал замислен. Когато родителите му го попитали защо е тъжен, дал им чехъла и заявил:

— Или ще се оженя за красавицата, която носи този чехъл, или ще умра!

Като чул това, царят веднага изпратил сватовнички да търсят девойката из цялото царство. Една от тях дошла направо при вира, където бил намерен чехълът. Тя седнала на брега и престорено заплакала. Принцът и принцесата я чули и излезли да видят кой плаче така жаловито. Пратеничката на царя ги видяла, станала и със сърцераздирателен вик се спуснала към принцесата. После, като се успокоила малко, казала:

— Ти си моя племенница. От дете не съм те виждала. Толкова съм плакала и съм те търсила, че сега, когато те намерих, дъще, няма да се отделя от тебе!

Девойката ѝ повярвала и я взела в двореца.

Само за няколко дни сватовницата успяла да разбере за вълшебната сила на скъпоценния камък. Един ден казала:

— Дъще, днес аз ще работя в кухнята. Не искам да ти бъда в тежест.

И тя направила питки, в които сложила отрова, и дала от тях на принца. Още щом изял няколко хапки, момъкът се почувствал зле и разбрал, че е отровен.

— Слушай — казал той на жена си, — аз умирам. Трябва да намажеш тялото ми с масло и да го скриеш някъде. Моите трима приятели отидоха да се учат на магьосничество. Остава само една година до завръщането им. Те ще ме съживят.

Едва изрекъл това, принцът издъхнал. Принцесата кобра намазала мъртвото му тяло с масло, после го сложила в една стая и я заключила.

В същото време пратеничката на царя взела скъпоценния камък и го зашила в дрехата си. След това отвела принцесата при своя принц. Той много се зарадвал и веднага ѝ предложил да се омъжи за него. Но тя му отговорила:

— Дала съм обет да не се омъжвам три години. Две години вече изминаха, остава само една. Докато мине и тя, трябва да живея в отделна къща. След това мога да се омъжа за тебе. Но имам едно условие: искам всички търговци, които идват в града, да бъдат на мое разположение.

Принцът се съгласил и я настанил в отделен дворец.

След цели три години, изучили изкуството на бенгалските магьосници, тримата приятели се върнали при вира. Но принцът не

бил там. Тогава, преоблечени като търговци, отишли в града, където била принцесата кобра, и веднага ги изпратили при нея.

Преди да умре, принцът описал приятелите си и тя лесно ги познала. Разказала им как се оженили с принца, как после сватовницата го отровила с измама, а тя намазала тялото му с масло и го скрила. Разказала им и за вълшебния скъпоценен камък.

Синът на министъра се преоблякъл като жрец и отишъл в дома на сватовницата. Тя имала син, който от няколко години бил изчезнал.

— Майко — рекъл ѝ мнимият жрец, — утре, в дванадесет часа на обяд, твоят син ще се върне от запад, възседнал черен кон.

Сватовницата много се зарадвала, а синът на министъра веднага се прибрал в палатката си, направил магия и на другия ден, точно в дванадесет часа, се появил в образа на момчето, възседнал черен кон. Майката не можела да се нарадва. Но през нощта го чула да стене от болка и се приближила до него.

— Майко — казал ѝ той, — досега само веднъж толкова силно ме е боляла глава. Тогава там, където бях, сложиха под главата ми скъпоценен камък от челото на кобра и болката ми изчезна. Но тук няма такъв и сигурно ще умра.

— Не се безпокой, сине, аз ще ти дам!

Сватовницата извадила скъпоценния камък и го дала.

Синът на министъра станал рано сутринта и като взел камъка и възвърнал предишния си образ, прибрал се при приятелите си. После заедно отишли в двореца на принцесата.

Четиримата се приготвили за път. Те създали четири ястреба и с тях прелетели до вира. С помощта на вълшебния камък слезли под водата. Принцесата отворила тайната стая, изнесла тялото на принца и приятелите му го съживили. Принцът отворил очи и като ги видял, сърцето му се разтупало от радост. Всички прекарвали няколко щастливи дни в двореца на кобрите.

Трите години изгнание изтекли. Принцът, заедно с принцесата кобра и приятелите си се завърнал в родината.

Старите му родители много се зарадвали. Царят отстъпил престола на сина си. Принцът и принцесата били много щастливи, но никога не забравили и тримата си приятели.

ВЪЛШЕБНОТО ЛЕГЛО

В една къща живеели седем братя. Шестимата от тях обичали да се трудят, а най-малкият мързелувал. По-възрастните братя били недоволни от него и често го съветвали да се залови за работа. Но той не ги слушал и само ядял, спял и се забавлявал.

Един ден най-възрастният брат много се ядосал на ленивеца и заръчал на жена си да не му дава ядене. Щом най-малкият брат се прибрал вечерта вкъщи и поискал да яде, казали му, че за него няма вечеря. Като чул това, той се разсърдил и решил, че повече няма да живее в този дом.

На сутринта напуснал къщата и тръгнал по първата пътека, която видял пред себе си, да си търси щастието.

Момъкът вървял, вървял и накрая така се уморил, че една крачка повече не можел да направи. Тъкмо тогава стигнал до голямо село. Там решил да си потърси работа.

Един дърводелец го видял, поканил го в дома си, нагостил го и го сложил да спи. На другия ден дърводелецът поискал да му помогне в работата. Момъкът се съгласил и започнал да работи с голямо усърдие. Майсторът го харесал и го направил свой помощник.

Минали дни, седмици, месеци... И момъкът станал добър майстор. Дърводелецът бил толкова доволен от работата му, че го оженил за единствената си дъщеря.

Но след сватбата момъкът пак се отдал на мързела си. Той само ядял, спял и се забавлявал.

Дърводелецът много пъти му напомнял, че трябва да работи, но нямало кой да чуе. Накрая така се ядосал, че решил да го изгони. Но преди момъкът и жена му да напуснат къщата, той им дал сандъче с инструменти и казал:

— Това е зестрата. Ако решите да използвате тези инструменти, ще живеете много добре.

Момъкът и жена му взели сандъчето и тръгнали да си търсят щастието другаде. Те заминали много надалече и заживели в малка къщичка. Но парите им скоро свършили.

— Сега — казала младата жена на мъжа си, — ако не искаш да умрем от глад, трябва да започнеш работа.

— А какво да работя? — попитал той.

— Иди в гората, отсечи няколко дървета и от тях направи мебели. После ги продай на пазара — посъветвала го тя.

Момъкът я послушал. С много труд и умение направил красиви мебели и ги продал на добра цена. Така той отново се захванал за работа: сякъл дървета, майсторил от тях разни мебели и ги продавал на пазара.

Един ден, като търсел хубави дървета, навлязъл дълбоко в гората и бил много изненадан, когато чул разговор между двама души. Огледал се наоколо, но не видял никого. Там имало само две много високи дървета. Той ги харесал и ги отсякъл. От тях изработил едно необикновено красиво легло и го занесъл на пазара. Тъкмо тогава оттам минал царят. Той видял чудното легло и го купил.

Царят поискал да спи на него още същата вечер и заповядал на слугите си да го застелят. След вечерята веднага се прибрал в покоите си и легнал. Но след малко му се сторило, че някой в стаята говори. Ослушал се и разбрал, че единият крак на леглото говори с останалите.

— Отивам да се поразходя — казал кракът. — Докато се върна, вие тримата подпирайте добре леглото. Аз няма да се бавя.

И царят го видял да излиза навън. След всичко чуто и видяно той не можел да заспи и останал да чака завръщането му.

Кракът се върнал бързо.

— Къде беше? Какво видя? — попитали го трите крака.

— Бях в кухнята на царя — отговорил той. — И знаете ли какво видях там? Видях как всички готвачки напълниха торбите си с храна и си ги занесоха вкъщи.

Тогава вторият крак предложил:

— Сега вие тримата подпирайте леглото, а аз ще се поразходя.

Той също се върнал бързо на мястото си.

— Къде беше? Какво видя? — питали нетърпеливо останалите три крака.

— Бях в царската хазна — отговорил кракът. — Вие дори не можете да си представите какво видях там! Пазачът на царската хазна напълни два чувала със скъпоценности и ги занесе у дома си. Сега хазната е почти празна!

— Дойде и моят ред — казал третият крак и излязъл.

Не след дълго време и той се върнал и заел мястото си.

— Къде беше и какво видя? — попитали го останалите.

— Какъв позор! Какъв позор! — развикал се той. — Срам ме е да ви кажа какво видях!

— По-бързо казвай! — настоявали трите крака.

— Бях в покоите на царицата. Там видях първия съветник на царя, който разговаряше с нея.

— Какво ѝ каза? Какво ѝ каза!

— Убий царя! — убеждаваше я съветникът. — После ние с теб ще си живеем щастливо! — Не! — каза царицата. — Не мога да направя това! — Тогава съветникът много се ядоса и я удари с ръка по лицето. Пръстите му оставиха червен отпечатък върху бузата ѝ.

— Колко ужасно е всичко това! — извикали в хор трите крака.

Царят бил потресен от всичко, което чул. Станал от леглото и отишъл право при царицата. Червеният отпечатък още личал върху лицето ѝ.

— От какво е тази червенина? — попитал я той.

Царицата се разтреперила от страх и не знаела какво да отговори.

Тогава царят повикал стражите и заповядал да арестуват съветника, пазача на хазната и готвачките. Всички били наказани заслужено.

Царят бил много благодарен на дърводелеца, който му продал леглото. Той искал да го награди, но не знаел къде да го търси. Затова

изпратил хора из цялото царство да го намерят.

Като разбрал, че царят го търси, момъкът се уплашил и се скрил. Но накрая царските хора го открили и го отвели в двореца.

— Леглото, което ми продаде, спаси живота ми! — казал царят.
— Ще ти дам голяма къща и много земя за награда.

Момъкът бил учуден, но приел подаръка. Заедно с жена си той живял дълги години щастливо в къщата, подарена от царя.

ПРИНЦЪТ КОБРА

Някога, много отдавна, в Кашмир през една голяма гора течала красива река. Под нея минавал пътят към подземното царство на кобрите.

Кобрите не били обикновени змии. Те притежавали магически сили.

Царят им имал много деца. Най-големият от принцовете бил умен и любознателен. Обичал да слуша разкази за света извън реката и най-голямото му желание било да види хората, но баща му не разрешавал.

Понякога царят кобра, семейството и слугите му се превръщали в хора и излизали да прекарат нощта в гората.

Цяла нощ те ядели, пиели и танцували, а на разсъмване се връщали в подземния си свят.

Царят се надявал, че това ще задоволи любопитството на принца, но грешал. Желанието му да види света и да се срещне с истински хора се засилвало.

Един ден принцът излязъл сам и тръгнал из гората.

В същото време браминът^[1] Содхарам, който нямал деца, седял под едно дърво и се молел на бога да го дари със син.

Принцът кобра го чул, приближил се до него и му казал:

— Вземи ме в дома си и аз ще стана твой син!

— Мой син? — извикал Содхарам. — Та ти си змия!

— Да — отговорил принцът кобра, — сега съм змия, но ако ти ме отнесеш в дома си, ще се превърна в дете.

Содхарам помислил малко и решил да вземе змията вкъщи. Той я сложил в торбата си и тръгнал.

Когато пристигнал в дома си, оставил торбата в една стая и казал на жена си:

— Донесох ти син. Влез в стаята да го видиш.

Жена му влязла и видяла едно красиво 9-10-годишно момченце.

— Бог се смили над нас! — възкликнала развълнуваната жена. — Молитвите ни са чути!

Содхарам също погледнал в стаята и много се зарадвал, че думите на кобрата излезли верни.

— Татко! — казало момчето, — аз съм ваш син. Благословете ме и ме обичайте.

Содхарам и жена му били безкрайно щастливи, че се сдобили с такъв хубав и умен син. Те го нарекли Награе и се грижели за него с много любов. В селото всички го обичали.

Награе растял и след време станал красив и снажен момък.

Един ден попитал баща си дали няма наблизо хубав басейн, където би могъл да поплува.

— Тук наблизо има само един басейн — отговорил Содхарам, — но е в градината на двореца. Това е басейнът, където се къпе принцеса Химал.

Награе го помолил да му покаже пътя дотам.

— Но ти не можеш да влезеш вътре. Стражите на двореца няма да те пуснат — възразил баща му.

— Аз ще намеря начин да вляза — уверил го момъкът.

Содхарам завел сина си до двореца, показал му стената, зад която се намирал басейнът, и го оставил. Награе тръгнал покрай стената и намерил един канал, откъдето водата изтичала навън. Тогава той се превърнал в змия и през канала проникнал в градината. После отново станал човек, съблякъл дрехите си, скочил в басейна и заплувал.

По това време принцесата се разхождала в градината и като чула шума, отишла да види кой плува в басейна ѝ. Видяла непознат момък, толкова красив, че веднага се влюбила в него.

Награе също забелязал принцесата, излязъл бързо от водата, облякъл се и побягнал. Когато стигнал до стената, пак се превърнал в змия и излязъл навън през канала.

Принцесата много искала да види отново момъка и да разговаря с него. Тя била сигурна, че той не е могъл да излезе от градината и го чакала да се върне. Но той сякаш потънал в земята. Тогава изпратила слугите да го търсят, но го нямало никъде. Стражите също не го видели да излиза навън.

Принцеса Химал повикала няколко войници, описала им момъка и заповядала да го търсят навън. Когато те се върнали, разказали, че са видели момък, който отговаря на описанието, но бил син на беден брамин.

Принцесата поискала сама да провери дали е същият момък. Преоблечена като мъж, тя отишла в дома на Содхарам заедно с войниците и познала момъка още щом го видяла.

В двореца казала на баща си, че иска да се омъжи за сина на Содхарам. Царят се опитал да я разубеди, но напразно. Тя заявила, че не иска никого, освен този момък. Най-сетне баща ѝ склонил.

Царят изпратил вест на Содхарам, че ще омъжи принцеса Химал за Награе и след два дни ще бъде сватбата.

Награе много се зарадвал. Содхарам и жена му също били щастливи, но само едно ги тревожело: те били много бедни. Как щели да направят сватбения обред и да купят подарък на невестата?

— Татко, не се тревожи! — казал Награе. — Всичко ще се оправи. Вземи този пръстен и иди да го хвърлиш в онази река, близо до която ме намери някога. От реката ще излезе войник и ще те попита какво искаш. Ще му кажеш, че искаш всичко, което е необходимо за сватбата на принц и принцеса. После се върни у дома.

Содхарам взел пръстена и като стигнал до реката, хвърлил го в нея. Само след миг от водата излязъл войник и застанал пред него.

— Какво желаш? — попитал той Содхарам.

— Синът ми ще се жени за принцеса Химал и моли да дадете всичко необходимо за сватбата — казал той и се върнал вкъщи...

Не минало много време и ето пристигнало голямо шествие от войници, царедворци, певци и музиканти. С тях вървели много слуги, които носели големи ракли, пълни с красиви дрехи и скъпоценности. А най-отпред крачел красив бял кон за принца.

Содхарам и жена му отворили един от сандъците, извадили от него дрехите и скъпоценностите, приготвили се като за сватба и шествието тръгнало към двореца.

Това било невиждано сватбено шествие! А Награе бил така прекрасен, че никой друг принц не можел да се сравнява с него. Когато царят видял великолепното шествие, радостта му била безкрайна. Той подарил на младоженците нов дворец.

След сватбата Содхарам и жена му си отишли вкъщи. Царедворците, войниците и слугите кобри се върнали там, откъдето били дошли. Те разказали на своя цар за щастието на принца. Като ги слушали, кобрите много се възмущавали, че един принц кобра се оженил за принцеса жена и предпочита да живее сред хората. Някои момичета кобри го ревнували от Химал. Те искали на всяка цена да си върнат принца, но не знаели как.

— Ако по някакъв начин принцът дойде в гората и влезе в реката — казала една от тях, — ние насила ще го върнем при нас.

Един старец кобра заявил, че ще се опита да върне принца. Той се превърнал в търговец чужденец, взел няколко скъпоценни накита за продан и отишъл при Химал.

Непознатият търговец ѝ показал гривна, украсена със скъпоценни камъни. Принцесата много я харесала.

— Гривната е много красива и аз искам да купя още една като нея.

— За съжаление ми остана само тази — отговорил търговецът. — Другата загубих по пътя. Наведох се да пия вода от една река и тя падна в нея. Много я търсих, но не можах да я намеря, защото не мога да плувам добре.

— Къде е тази река? — попитала Химал. — Мъжът ми е добър плувец. За мене той непременно ще я намери и ще ми я донесе.

— Но ако ти просто му кажеш, че гривната е паднала в реката, той може и да не повярва. По-добре е да го заведеш при реката и да изпуснеш гривната си уж случайно. Той ще влезе във водата да я извади. Тогава ще му кажеш и за другата гривна.

Химал харесала този план. Тя много искала да има двете гривни. Търговецът обяснил как да стигнат до реката и си тръгнал.

Още на другия ден Химал и Награе излезли на разходка в гората. Тогава принцесата отишла на брега на реката и нарочно изпуснала

гривната си.

— Гривната ми падна във водата! — извикала тя. — Моля те, потърси я.

Награе не искал да влиза в реката. Той се страхувал, че кобрите ще го отвлекат отново в царството си.

— Остави гривната! — казал той. — Аз ще ти купя по-красива от нея.

— По-красива не може да има и аз искам да я намериш!

— Не ме карай да влизам в реката! — казал строго Награе. — Най-добре е да забравиш тази гривна.

— Да я забравя ли? Никога не мога да я забравя! Няма да се махна отгук, докато не си я взема. Ако ти не искаш да ми помогнеш, сама ще си я потърся.

Награе много молил Химал да не настоява той да влиза в реката, но тя не искала да слуша. Накрая, като не успял да я убеди, скочил във водата. Момичетата кобри само това и чакали. Те го хванали и отвлекли.

Дълго, много дълго Химал чакала на брега, но от Награе нямало никаква следа. Вълните утихнали и водата станала прозрачна, но той не се виждал никъде. Тогава тя се уплашила, че е потънал и повикала слугите да го спасяват. Те дотичали и неколцина от тях се хвърлили във водата, но не намерили дори трупа му.

Когато Химал разбрала, че е загубила мъжа си, плакала много. Мъката ѝ била толкова голяма, че не искала да се върне в двореца без него. И тя оставила скъпите си дрехи и накити, облякла скромни дрехи на вдовица и заживяла в една малка къщичка в гората. Оттам често минавали бедняци и монаси, на които тя давала подслон и храна.

Един ден в къщичката дошъл стар монах. Химал го нахранила и го настанила да си почине. За да минава по-бързо времето, тя помолила стареца да ѝ разкаже нещо.

— Ще ти разкажа истинска случка, която видях с очите си миналата нощ. Слушай!

И старецът започнал да разказва:

— Бях легнал под едно дърво на брега на реката, но не можех да заспя и в полунощ видях да излиза от водата едно шествие. Това бяха цар и царица, един красив принц и още няколко по-млади принцове, царедворци и слуги. Всички бяха много весели. Само красивият принц беше тъжен. Те пируваха на брега цяла нощ, а на разсъмване си отидоха. Принцът остана последен. Няколко слуги го чакаха да тръгне, но той им каза: „Вие си отивайте, аз ще се върна по-късно сам“. „Не, принце — отговориха те, — царицата заповяда да те чакаме.“ Принцът стана и бавно тръгна към реката, но още два пъти се обърна назад. „О, Химал! — каза той. — Защо ме накара да вляза в реката, глупаво момиче?“

Старият монах не знаел, че това е същата Химал!

Принцесата му благодарила и с голямо нетърпение зачакала нощта, за да провери дали всичко това е истина.

В полунощ тя отишла на брега на реката, скрила се зад храстите и зачакала.

След малко излязъл първият слуга. Той бил точно такъв, какъвто го описал монахът. След него от реката излезли и всички останали. Накрая се появил и Награе със слугите си. Тогава Химал се хвърлила в краката му.

— Прости глупостта на твоята Химал, господарю мой! — извикала тя.

Награе бил много изненадан и зарадван. Той я вдигнал и казал:

— Ти не си виновна, защото не знаеше, че съм принц на кобрите. Моите близки искаха да се върна при тях и направиха така, че да ме накараш да вляза в реката, за да ме отвлекат. О, Химал, ти едва ли можеш да разбереш колко тежко ми беше без тебе!

— Тогава не ме оставяй повече сама! Вземи ме със себе си, моля те!

— Ти не можеш да дойдеш при кобрите — казал Награе. — Там няма хора. Ние всички сме змии и само когато поискаме, се

превръщаме в хора.

— Тогава ти не си отивай от мене! — плачела Химал.

— Слугите ме чакат и аз не мога да не се върна — обяснил принцът.

— Ще дойда с тебе, ще дойда с тебе! — настоявала Химал.

Принцът помислил малко и казал:

— Добре, ела с мене, ще помоля родителите си да ми разрешат да живея в света на хората като Награе.

И той отвел Химал при кобрите. Те всички се събрали да я видят.

— Това е жена ми Химал — представил им я той. — Приемете я и не ѝ причинявайте нищо лошо.

— Нима може човек да живее при змии? — попитала една от принцесите кобри.

— Тя няма да живее тук — отговорил Награе. — Химал ще си отиде, а заедно с нея ще замина и аз. Трябва само да поискам разрешение от родителите си.

И като оставил Химал при стражите кобри, принцът отишъл при царя и царицата. Когато се върнал, намерил я отровена.

Награе страдал много. Той занесъл мъртвото тяло на брега на реката, сложил го под един храст и го покрив с цветя. После всеки ден идвал и покривал Химал със свежи цветя.

Един ден оттам минал голям мъдрец. Той видял отрупаното с цветя мъртво тяло на прекрасната Химал и много се натъжил.

Мъдрецът умеел да извлича отровата от човешкото тяло. Като разбрал, че Химал е отровена, той веднага я съживил. След това двамата се скрили зад един храст и зачакали. Скоро дошъл Награе със свежи цветя, но тялото на принцесата било изчезнало. Отчаян той паднал на земята и заплакал.

Тогава Химал изтичала при него.

— Господарю мой! — извикала тя. — Стани, твоята Химал с жива!

Награе прегърнал жена си и двамата заедно отишли да благодарят на мъдреца. Те коленичили в краката му и той ги благословил.

После Награе и Химал се върнали в двореца. Царят ги посрещнал с голяма радост.

Награе повече никога не се върнал в царството на кобрите. Той живял с Химал дълго и щастливо.

[1] Брамини (Брахмани) — най-висшата жреческа каста в Индия.
— Б.пр. ↑

ХУНЧИБИЛЛИ

Имало едно време един горски цар. Той живеел в пещера, която се намирала в най-гъстата гора. А негови верни поданици били всички горски животни.

Царят имал две дъщери. И на двете вече им било време да се омъжат и им търсел достойни женихи.

Веднъж един огромен глиган нападнал нивите на някакво село и безмилостно ги опустошил. Селяните се разтревожили, но никой нямал смелостта да го прогони.

В това село живеел момък, пръв по хубост и храброст. Той единствен се наел да се справи с тази беда. С остро си копие нападнал глигана и го ранил. Раненото животно побягнало. Момъкът се втурнал след него в гората. Дълго го преследвал и тъкмо когато щял да го убие, глиганът се скрил в една пещера. Храбрият момък веднага го последвал. Тогава изневиделица пред него застанал горският цар.

— Кой си ти? — попитал го царят. — Как се осмеляваш да гониш моя глиган?

Момъкът разказал всичко.

— Ще ти простя — казал му царят, — но само ако се ожениш за една от дъщерите ми.

Показали на момъка двете девойки. Едната била много грозна, но облечена в скъпи дрехи. Другата необикновено красива, ала била в дрипи.

Момъкът харесал красивата девойка и се оженил за нея. Но той не искал хората по пътя да гледат, че жена му е с окъсани дрехи. Затова

я сложил в един кош, вдигнал го на раменете си и си тръгнал.

Пътят минавал през някакво село. Там живеела девойка, която била не само грозна, но и зла. Казвала се Хунчибилли.

Хунчибилли видяла момъка с коша, харесала го и решила да му стане жена. Тя тръгнала незабелязано след него.

Момъкът пристигнал в селото си. Но преди да си отиде вкъщи, той оставил коша до едно дърво край пътя и отишъл да покани роднини и приятели да посрещнат жена му. Когато се отдалечил, Хунчибилли се приближила до коша, отворила го и видяла девойката в него. Измъкнала я оттам и я хвърлила в реката. После влязла в коша и прихлупила капака.

Когато заедно с роднините и приятелите си момъкът се върнал, с радост отворил капака на коша.

— Гледайте — казал той, — това е моята красива невеста, дъщерята на горския цар.

Хората погледнали в коша и започнали да се смеят.

Момъкът се учудил. Той също погледнал в коша и какво да види: девойката там била много грозна.

— Не, не! — извикал той. — Това не е жена ми!

— Щом си се оженил за нея — казали близките му, — сега и да не ти харесва, трябва да си я вземеш вкъщи.

Горкият момък не можел да направи нищо друго, освен да приеме в дома си тази жена вместо другата и да заживее с нея.

А хвърлената в реката девойка израснала на брега като стройно дърво.

Един ден момъкът видял дървото, отрупано с чудни плодове. Той си набрал от плодовете, занесъл ги вкъщи, сложил ги в същия кош, където някога била жена му, и отишъл на полето да работи. А Хунчибилли била в гората за дърва.

Привечер момъкът се върнал и видял, че леглото му е добре оправено и от него се носел аромат на плодове. А постелята на Хунчибилли, обратно, воняла отвратително и върху нея били нападали много умрели мухи. Всичко тона изглеждало странно и момъкът се замислил.

На другия ден, вместо да отиде на работа, той се скрил в един ъгъл. Изведнъж капакът на стария кош се отворил и оттам излязла

дъщерята на горския цар. Щом започнала да оправя леглото му, момъкът се приближил и я хванал за ръката.

— Къде беше толкова време? — попитал я той. — Защо ме напусна?

Девојката му разказала за случилото се.

Вечерта, когато Хунчибилли се прибрала, момъкът ѝ казал, че иска да отидат на гости при нейните родители и предложил да я занесе дотам с коша. Хунчибилли, която не подозирала нищо, се съгласила и влязла в коша. Тогава той я взел и я хвърлил в реката. После се върнал в дома си, където го чакала истинската му жена — дъщерята на горския цар.

Двамата живели дълго и щастливо.

ЩАСТЛИВЕЦЪТ ЧАТУРА

В едно село живеел беден селянин. Той имал хубава и добра жена, но нямал деца. Но ето че много години след сватбата най-последно им се родил син. Детето било с неземна красота. Като го видели, старите хора от селото казали, че е родено с голям късмет и ще се ожени за принцеса. Родителите му го нарекли Чатура.

Веднъж по време на голяма суша, като обикалял страната, царят минал през селото. Той видял красивия Чатура и попитал чий син е. Министърът разпитал селяните.

— Царю, това е синът на един честен земеделец — отговорил той. — Старците казват, че му е писано да се ожени за принцеса и да стане цар.

Царят се уплашил и веднага измислил как да погуби детето. Той казал на селянина:

— Ти си беден. Как ще го направиш цар? Дай ми го и аз ще го изуча като истински принц.

Като чула това, майката се разплакала, а селянинът я утешавал.

— Не плачи! Това дете е родено с голям късмет. Нищо лошо не може да му се случи. Ние тука умираме от глад, а ако той живее в двореца, ще стане голям човек.

Царят взел момчето на коня си и тръгнал. Близо до пътя имало река. Той вързал детето за един сал и го пуснал по течението. Дълго плавал салът по реката, докато стигнал до едно рибарско село. Един

беден рибар го видял и го спрял. Той много се зарадвал, като намерил вързания за сала Чатура, защото си нямал деца. Жена му също се зарадвала и с много обич започнала да се грижи за детето.

От този ден минали двадесет години. Чатура станал красив момък.

Една нощ, когато царят бил на лов, внезапно се появила страшна буря. В непрогледния мрак той изгубил пътя. След дълго лутане, мокър до кости, потърсил подслон в къщата на рибаря. Когато Чатура отишъл да върже коня в конюшните, царят попитал стопанката:

— Този красив момък твой син ли е?

Жената се усмихнала и с гордост отговорила:

— Царю, той ни е подарък от съдбата. Намерихме го в реката вързан за един сал, когато беше малко дете.

Главата на царя пламнала. Той разбрал, че това е същото момче, и отново много се уплашил. Но престорено казал на Чатура:

— Момко, трябва да изпратя важна вест до царицата. Ако я отнесеш веднага, ще ти дам голяма награда.

Чатура взел писмото и тръгнал. Пътят минавал през гъста гора и той се заблудил. Завалил пороен дъжд. Момъкът се скрил в къщата на една старица. Тя му дала да яде топли питки с мляко. Чатура бил така уморен, че като се нахранил, заспал. Старата жена била много любопитна и отворила писмото. В него пишело, че този момък трябва веднага да се обеси, защото може да навлече беда на принцесата.

Старицата била умна. Тя разбрала, че царят иска да убие красивия момък, без да има вина. Затова скъсала писмото и написала друго: „Този надарен момък трябва веднага да се ожени за принцесата“.

Чатура пристигнал в двореца. Царицата прочела писмото, приела момъка и на другия ден направили сватбата.

Едва вечерта, по време на сватбеното угощение, в двореца пристигнал царят със свитата си. Много изненадан, че е станало точно обратното на това, което искал, той се развикал на Чатура:

— Ти ли промени писмото?

— Не — отговорил момъкът. — По пътя почивах при една старица. Възможно е тя да е сменила писмото, но аз нищо не знаех.

Тogaва царят казал:

— Сватбата вече е станала, какво да се прави! Но ти няма да получиш принцесата толкова лесно. Ще те подложат на изпитание. От другата страна на планината живее великан със златни коси. Ти трябва да отскубнеш три косъма от главата му и да се върнеш утре сутринта. Тогава ще те приема за свой зет.

Като утешил разплаканата принцеса и обещал, че ще се върне бързо, Чатура тръгнал. По пътя разпитвал хората къде живее великанът. Една река пресичала пътя му. Той я преплувал и излязъл на другия бряг. В долината й имало огромен дворец. Момъкът влязъл безшумно през задния вход. До огнището една старица приготвяла сладка оризова каша. Чатура застанал пред нея и учтиво поздравил:

— Бог да те поживи, майко!

Старицата била голяма колкото хълм. Пред нея Чатура приличал на играчка. Но думите му много й допаднали. Тя го взела в ръката си и ласкаво заговорила:

— Ти как си дошъл тука? Ще дойде великанът и ще те изяде!

— Защо да се страхувам от него, щом ти си тук, майко — казал Чатура. — Ти ще ме скриеш в шала си и когато той дойде, ще откъснеш от главата му три златни косъма и ще ми ги дадеш. Та нали сега съдбата ми е в твоите ръце!

Старата жена била състрадателна. Като чула отдалече стъпките на завръщания се великан, тя завила Чатура в шала и го скрила под мишницата си.

Великанът седнал да вечеря.

— Мирише ми на човек! — рекъл той.

— Я стига си душил! — сопнала се старицата. — Яж, без да приказваш!

Великанът се нахранил добре и заспал. Чатура казал:

— Майко, сега е най-удобно да откъснем трите златни косъма.

Всеки косъм на великана бил дебел колкото връв. Стъпил върху рамото на старицата, Чатура хванал края на един косъм. Тогава тя се дръпнала рязко и косъмът се отскубнал. Великанът изревал страшно, но старицата успяла да го успокои и той отново заспал. Тя откъснала още един косъм. И този път великанът много се раздразил. Но когато отново заспал, Чатура помолил:

— Майко, откъсни още един косъм!

— Третият косъм ще вземем утре — отговорила старицата.

Момъкът се разтревожил:

— Но тогава всичко пропада! Царят ще ме изгони от царството и принцесата напразно ще ме очаква.

На старата жена ѝ дожеляло и откъснала още един косъм. Великанът отново се разгневил, но тя започнала да го храни със сладката оризова каша и го приспала.

После, като дала на Чатура трите златни косъма от главата на великана и една торба, пълна със скъпоценни камъни, казала:

— Синко, с блага дума на този свят всичко се постига. Твоят ум и добродушното ти лице ме плениха. С божията благословия, живеј в радост!

Чатура благодарил на старицата и тръгнал. При изгрев-слънце пристигнал в двореца. Дал трите златни косъма на царя, подарил му и торбата със скъпоценните камъни и попитал:

— Царю, искате ли да Ви услужа с още нещо?

Царят много съжалил за постъпката си. „Този момък е наистина избраник на съдбата — помислил си той. — Три пъти правих опит да го погубя, но той все се спасяваше, благодарение на своята надареност и късмет.“

Зарадван, царят го прегърнал. Благословила го и царицата. А като видяла това, принцесата не могла да си намери място от радост.

СИЛАТА НА ДОБРОТО

В древни времена в Асам имало племе, известно с името куки. От това племе били двамата братя Лунси и Тунси.

Те останали без баща още когато били съвсем малки деца. Освен овдовялата си майка, нямали си никого на света. Но да имат майка също не им било писано. След смъртта на мъжа си тя искала да се омъжи отново, но все не успявала, защото не можела да се отърве от двете деца.

Един ден лошата майка решила да си послужи с измама. Тя изпратила двете деца за вода много надалече. Нищо неподозиращите момчета отишли до най-отдалечения извор в планината. Те поставили стомните си в извора и зачакали да се напълнят. Но стомните им дълго време не се напълвали. Учудени, те се запитали каква може да е причината. Тогава една птичка, кацнала на близкото дърво, им казала:

— Лунси, Тунси, стомните ви не могат да се напълнят, защото дъната им са пробити.

Двамата братя били много изненадани, но като разгледали стомните, се убедили, че птичката е казала истината. Тогава веднага си отишли вкъщи и видели, че майка им я няма. Разплакани, започнали да я викат, но напразно. В къщата било останало само едно козленце. Съседите казали на децата, че майка им е отишла в друго село и те заедно с козлето тръгнали да я търсят.

Дълго вървели двамата братя с козлето, докато най-последигнали до една бърза и пълноводна река, където видели майка си. Тя преминавала на отсрещния бряг. Зарадван, младият Тунси скочил в реката, но буйните ѝ води го тласкали обратно и не можел да стигне до нея. Тогава заплакал и започнал да я вика. Майка му чула виковете, обърнала се, видяла Лунси, който стоял на брега с козлето, и му казала да отиде при нея сам. Но Лунси не искал да остави малкото си братче. Безпомощен и тъжен, той тръгнал обратно по пътя заедно с Тунси и козлето.

Като се отдалечили малко, Лунси забелязал, че зад тях вървят разбойници. За да се спасят, оставили козлето и, хванати за ръце, двете братчета с все сила побягнали през гората. Изведнъж пред тях се изпречила купа сено и те веднага се скрили в нея. Но разбойниците били хитри. Като не ги видели наоколо, те се досетили, че са в купата и я запалили. За щастие, сеното било мокро и не пламнало веднага. Лунси и Тунси успели да избягат навреме. Малко след това купата се превърнала в пепел, а разбойниците взели козлето и изчезнали.

Двете деца, преживели още в ранно детство смъртта на баща си, не очаквали, че ще ги остави и майка им. Те изгубили дори козлето. Родната им къща опустяла, селото също опустяло за тях и не им се искало да се върнат там. Затова останали в гората, но не намирали нищо за ядене. Гладът ги измъчвал до смърт. Тунси плачел. И ето че пак им помогнал късметът. Бродейки из гората, намерили царевичен мамул. Нахранили се, напили се с вода и продължили пътя си.

Един ден стигнали до някакво село. Но хората там били много лоши. Те не дали на нещастните деца нито подслон, нито храна.

Умният Лунси бързо избягал с братчето си до близката гора и там си направили къщичка от суха трева и шума.

Веднъж, когато Лунси седял пред къщичката и мислел за злочестата си съдба, внезапно отгоре се спуснал ястреб, сграбчил една змия и с нея се заиздигал към небето. Момчето изпищяло. Ястребът се изплашил от писъка му и изпуснал змията. Тя била още жива. На Лунси много му дожаляло за нея. Той я взел, сложил я на сянка под дърветата и я покрил с листа, за да я скрие от погледа на ястреба.

След няколко дни змията се оправила и се върнала при майка си и баща си. Като изслушали разказа ѝ, те веднага я накарали да се отблагодари на своя спасител. Тогава змията се превърнала в старица и отишла в селото на Лунси и Тунси. Тя тръгнала от къща в къща да търси място за нощуване, но всички ѝ отказали. Накрая дошла в къщичката на двамата братя. Лунси ѝ казал:

— Бабо, можеш да останеш у нас, но ние нямаме нищо за ядене.

— Аз искам само подслон — отговорила старицата. — За храната не се безпокойте.

Лунси и Тунси настанили старата жена в къщичката, а те двамата останали да спят на двора.

На сутринта се прибрали и какво да видят: старицата приготвила закуска и за тримата. Двамата братя отдавна не били яли така вкусно! Те се нахранили до насита и отишли да работят. Вечерта отново ги очаквало ядене, приготвено от непознатата гостенка.

Като се хранили така два-три дни, братята започнали да се учудват. Усъмнили се, че по някакъв начин старицата краде от съседите и ще ги опозори. За да разкрият тайната, един ден не отишли на работа, скрили се наблизко и оттам наблюдавали какво става в къщата.

Но учудването им било безкрайно, когато видели как старицата пълни един съд с ориз, който се ронел от очите ѝ. После от този ориз приготвила оризова каша. Тунси изпитал погнуса от кашата, но разумният Лунси му казал да не показва това пред гостенката.

Един ден селяните отишли на полето да разпределят земята за обработване. На двамата братя дали един неплодороден насип на края на пътя, а хубавата земя взели другите селяни.

Малкият Тунси, който седял под едно дърво близо до нивата, изведнъж извикал на брат си:

— Дървото има очи!

Но преди Лунси да успее да дойде, един селянин го чул и казал на другите. Те веднага се запътили да видят очите на дървото, като се заканили да набият братята, ако лъжат. Но когато дошли, вместо дърво, видели една змия боа. Селяните я убили. После накарали Лунси и Тунси да изчистят месото ѝ и да се върнат веднага. Нещастните момчета натоварили огромната змия върху раменете си и тръгнали към реката. Боата била много тежка, затова бързо се уморили. Но една птичка им казала, че не трябва да спират и те продължили да вървят. Като повървели още, толкова се уморили, че изпуснали змията на земята. Тогава от устата ѝ се изсипали изумително красиви скъпоценни камъни, между които имало и един вълшебен камък. Двете момчета ги събрали и занесли в къщичката си.

Веднъж един човек от селото оставил на пътя едно малко болнаво пиле. Лунси го взел, сложил го върху вълшебния скъпоценен камък и за съвсем кратко време то оздравяло и пораснало. Друг селянин видял как малкото хилаво пиле се превърнало в едро, красиво петле. Той го взел и вместо него донесъл полумъртвото си прасе. Под въздействието на вълшебната сила на камъка, то също оздравяло. Трети човек пък им взел прасето, а оставил полумъртво козленце. Когато и то оздравяло, той им дал една болнава юница.

Двамата братя, които мълчливо понасяли гнета на съселяните си, този път решили да скрият юницата от погледите им. Те я закарали в планината и там с помощта на вълшебния скъпоценен камък, тя бързо пораснала и всеки месец им давала по едно теленце.

Хората от селото ненавиждали и презирали Лунси и Тунси. Когато имало празник, за да ги унижат, те слагали в чиниите им вместо ядене, пепел и мръсотии и им давали да пият помия. Момчетата ги вземали и се прибирали вкъщи много огорчени.

Дошло време за оран. Всички започнали работа на полето. Лунси и Тунси нямали с какво да обработват земята.

Те седнали край пътя и който минел оттам го молели да им даде за малко лопатата или мотиката си. По този начин успели да обработят част от нивата си. Останалата част изчистили от всички бурени и храсти и ги събрали накуп, за да ги запалят.

В един слънчев ден, когато по небето не се виждало никакво облаче, всички селяни отишли на нивите си да изгорят бурените и

храстите, а на двамата братя заповядали да си стоят вкъщи. Но изведнъж, най-неочаквано се появили облаци. Рукнал силен дъжд и загасил огньовете по нивите им. Ядосани, селяните решили да си отмъстят на невинните Лунси и Тунси. Те ги накарали да отидат на нивата си в поройния дъжд и да запалят огън. Безсилни да се противопоставят на селяните, двамата братя тръгнали разплакани. Но за щастие, небето се изчистило и те изгорили всичко докрай.

Дошло време и за сеитба. Двете момчета тръгнали из селото да молят за зърно за посев, но безмилостните селяни не само не им дали, но ги и накарали да стоят на силното слънце и да пазят тяхното зърно. Принудени да изпълнят заповедта, Лунси и Тунси взели лък и стрели. Но докато пазели зърното за посев им хрумнало нещо. Те направили малки топчета от мокра пръст, в които сложили оризови зърна, и ги оставили на слънце да се сушат. После, вместо по птиците, хвърляли топчетата към своята нива. Топчетата падали върху някой камък, разбивали се в него и оризовото семе падало в пръстта. Така те засадили нивата си.

Недалече от това село се намирал дворецът на царя. Той имал дъщеря на име Митхин. Принцесата била не само красива, но и умна и добра. Един ден, когато се разхождала, стигнала чак до къщата на двамата братя. Тунси ѝ се поклонил и я поканил вътре. Той ѝ дал да разгледа скъпоценните камъни и казал, че може да ги притежава, ако се омъжи за брат му. Принцесата се зарадвала, защото харесала Лунси и, решена да се омъжи за него, се върнала в двореца. По пътя си дала обет, че на всяка цена ще изпълни обещанието си.

Приятелките на Митхин съобщили на царя и царицата за желанието на принцесата да се омъжи и те много се зарадвали.

Започнала подготовката за сватбата. За сватбения обред направили пищна украса и поставили един трон за жениха. Поканени били много хора от знатни родове от близо и далеч. Но принцесата върнала всички. Тогава поканили хората от селото. Дошли и двамата братя. Принцесата сложила на Лунси гирлянда от цветя и му казала да седне на трона. Направили венчалния обред. След сватбата Лунси и Тунси, заедно с Митхин се върнали вкъщи.

Постъпката на принцесата опозорила царя. Разгневен, той заявил, че ако Лунси не му даде толкова пари, колкото му поиска, ще му отсече главата. Лунси изпратил повече пари, отколкото му поискал. Но това ядосало още повече царя. Тогава заповядал на момъка да напълни царския обор с крави. За Лунси не било трудно да изпълни и това желание на царя. Но преди това предупредил всички хора от селото на другия ден да не изнасят навън ориз и дрехи да се сушат. Хората му се изсмели и изнесли двойно повече ориз и дрехи на слънце.

На другия ден двамата братя докарали от планината кравите и те изпомачкали прострените дрехи и разпилели ориза на селяните. Лунси и Тунси напълнили краварника на царя и доволни се върнали вкъщи. Осиротелият, измъчен, беден Лунси сега бил зет на царя и дори бил по-богат от него.

В селото, където отишла майката на Лунси и Тунси, годината била неплодородна. Цялата реколта била унищожена от сушата. Селяните нямали какво да ядат.

Майката отишла в селото на Лунси да моли за малко ориз. По пътя научила от селяните за големия късмет на сина си и отишла при него. Лунси я посрещнал с голямо уважение и я настанил в къщата си. Вечерта ѝ разказал за тежкия им живот през изминалите години и тя плакала цяла нощ.

На другия ден Лунси поканил майка си да им гостува по-дълго време, но тя отказала. Трябвало по-скоро да се върне в новия си дом, където я чакали гладни децата ѝ. Освен това много се срамувала от някогашната си постъпка. Тогава Лунси я завел при хамбара и ѝ дал ориз колкото поискала.

На големия празник на селото двамата братя решили да поканят на угощение всичките си съселяни. Те искали да ги накарат да се засрамят и да променят отношението си към тях. Пред гостите била наредена богата трапеза, а в чиниите на Лунси и Тунси били сложени пепел и мръсотии. Селяните разбрали колко лошо и несправедливо са се отнасяли с двамата братя и се засрамили.

От този ден нататък Лунси, Тунси и Митхин заживели спокойно и щастливо.

НЕК И БАД

Живели някога двама приятели. Единият се казвал Нек, а другият — Бад. Нек бил богат, а Бад — беден. Но това не пречело на голямото им приятелство. Двамата били винаги заедно. С каквото Нек се хранел, с това се хранел и Бад; където Нек отивал, с него бил и приятелят му.

Един ден Бад казал на Нек:

— Приятелю, да отидем да се поразходим.

Нек винаги слушал приятеля си. Той бил готов да тръгне веднага, но Бад казал:

— Вземи хиляда рупии. Аз също нося в себе си толкова.

Нек имал много пари. Без да се замисли, взел хиляда рупии. А Бад, вместо с пари, напълнил джоба си с камъни.

Двамата приятели тръгнали. Те се разхождали много дълго, докато неусетно Бад завел приятеля си далече от града, в една пуста гора.

По пътя Нек ожаднял, а наоколо нямало вода.

— Жаден съм, приятелю — казал той. — Къде наблизко може да се намери вода?

— Тук няма отговорил Бад. — Почакай ме, аз ще намеря отнякъде и ще ги донеса.

И Бад отишъл да търси вода. Той взел от един кладенец наблизко и като се върнал, казал:

— Ще пиеш вода, ако ми дадеш петстотин рупии.

Нек умираше от жажда. Той веднага дал рупиите, но Бад му дал съвсем малко вода, която не утолила жаждата му.

— Приятелю, още съм жаден. Дай ми пак да пия.

— Дадох ти вода за петстотин рупии — казал Бад. — За да ти дам още, трябва отново да ми заплатиш!

Нек дал останалите пари, но водата, която получил, била толкова малко, че той си останал жаден.

Тогава Бад казал:

— Ще ти дам да пиеш още, ако извадя едното ти око.

Измъчван от жажда, Нек се съгласил.

Бад извадил окото му и отново му дал съвсем малко вода. Нек си оставал жаден.

— Ще ти дам да пиеш, ако извадя и другото ти око.

— Добре — съгласил се отново Нек. — По милостта на съдбата не съм беден и все ще мога да се прехранвам.

Бад извадил и другото му око и му дал обещаната вода. После взел парите и оставил приятеля си сам в страшната гора. Нек заплакал, но нямало кой да му помогне. Затова сам започнал да се придвижва напред пипнешком. Така стигнал до един насип, спънал се и паднал. Нек останал да ношува там. Късно през нощта зад насипа дошли лъв и чакал. Лъвът казал на чакала:

— Разкажи нещо, та по-бързо да мине нощта.

— Братко — заговорил чакалът, — листата на дървото до насипа имат чудно свойство. Ако сокът им се изцеди в слепи очи, те веднага проглеждат. Е, разкажи сега ти нещо.

— Аз пък ще ти кажа, че под същото това дърво има съкровище, по-голямо от съкровищата на всички царе, взети заедно. Хайде, твой ред е, разкажи още нещо.

И чакалът започнал да разказва:

— Недалеко оттук живее козар. Млякото от неговата коза е чудотворно. Ако с него се намаже болен от проказа, тя веднага изчезва. Царят на тази страна е прокажен, но не знае за чудотворното мляко и не може да се излекува.

Докато разговаряли така, настъпило утрото. Лъвът и чакалът си тръгнаха. През цялата нощ Нек слушал разговора им, а сутринта пълзешком стигнал до чудното дърво. Взел шепа от листата, изцедил сока им в очите си и те веднага прогледнали. После отишъл до къщата на козаря.

— Братко, дай ми мляко — помолил той.

Козарят с радост дал мляко на госта. Нек взел млякото и отишъл право в града. Като разпитвал хората по пътя, стигнал до двореца и там се развикал:

— Големият лечител е тук, големият лечител...

Щом царят чуел за голям лечител, веднага го извиквал. И сега той изпратил хората си да доведат Нек в двореца. Там били събрани големи мъдрещи, лекари, лечители. Като видели Нек, те започнали да се смеят, защото след всичко преживяно видът му бил много жалък. Но той не се смутил и казал на царя:

— От Вас зависи дали ще излекувам проказата Ви за едно денонощие или за четвърт час.

Царят се развълнувал.

— Излекувай ме колкото може по-бързо!

Тогава Нек поискал една завеса и, скрит зад нея, намазал тялото на царя с чудотворното мляко. Постепенно проказата започнала да изчезва и не след дълго царят оздравял напълно. Но Нек оставил ненамазано едно петънце на дланта му и малко от млякото.

Когато царят оздравял, присъстващите лекари твърдели, че това е последица от тяхното лечение, а не от лекарството на Нек. Тогава Нек се засмял и им казал, че е оставил едно малко петънце на ръката на царя, за да го излекуват те. Лекарите правили много опити, но петънцето не изчезнало. Със запазеното мляко Нек го излекувал веднага. Царят бил много доволен. Той събрал съветниците си.

— Нек излекува проказата ми — казал той. — С какво да го възнаградя?

Щастливата царица предложила:

— Аз искам да омъжим за него принцесата.

Всички се съгласили и оженили Нек за принцесата.

Нек заживял в царското семейство. Принцесата го обикнала и двамата били много щастливи.

Но ето че един ден дошъл Бад. Като го видял след толкова години, Нек го прегърнал с предишната си обич и го поканил в дома си. В негова чест приготвили богато угощение: сладкиши, плодове, и с какво ли не още била отрупана трапезата. Но Нек имал неотложна работа и казал на принцесата, че ще отиде да я свърши и докато Бад се нахрани, ще се върне.

— Какъв късмет имал Нек! — казал Бад. — Някога беше толкова беден, че чистеше конюшната на моя баща! Царят е направил лошо, че те е омъжил за роб.

И Бад си тръгнал. Дъщерята на царя повярвала и когато след малко Нек се върнал, нито станала от мястото си, нито му

проговорила. Тогава Нек отишъл при царя и се оплакал, че принцесата не иска да разговаря с него. Царят веднага отишъл при дъщеря си.

— Какво ти е, дъще? — попитал я той.

— Вие сте ме омъжили за роб, който е чистил конюшня! Не искам да живея повече с него! — разплакала се принцесата.

Като чул това, царят се ядосал и веднага заповядал да обесят Нек. Палачът сложил въжето на врата му и попитал какво е последното му желание.

— Искам още веднъж да видя царя.

Палачът го завел при царя и Нек му казал:

— Аз отивам на бесилото, но имам едно съкровище, което искам да Ви дам, преди да бъда обесен. То е много голямо. Цялото Ви царство не струва колкото него.

Царят поискал да вземе съкровището и започнал да копае под дървото, посочено от Нек. Хората на царя копали, копали до пълно изнемогване, но то нямало край. Богатствата на царя били капка в морето пред богатствата на Нек. Тогава царят се осъзнал и казал на дъщеря си:

— Този, когото нарекоха роб, е цар на царете. Той може да купи хиляди царства като моето.

Царят помолил Нек за прошка и всички заживели отново както преди.

Но Бад не могъл да понесе щастието на приятеля си. Той отишъл при същия насип, където някога Нек чул за съкровището и извадил очите си. През нощта дошли лъвът и чакалът.

— Братко, разкажи нещо да мине по-бързо нощта — помолил лъвът.

— Какво да ти разкажа? Сега листата на дървото нямат сок.

— Да, братко — казал лъвът, — и съкровището вече го няма.

— Светът много се промени — продължил чакалът. — И чудотворното мляко на козата го няма.

— Кажй още нещо — помолил пак лъвът.

— Ако има нещо, то е зад насипа — отговорил чакалът.

Като чул това, лъвът скочил и заедно с чакала се хвърлили върху Бад и го изяли.

ДЕВОЙКА ЧАНДАЛ^[1]

В двореца на цар Викрамадите живял брамин на име Варучи. Той бил най-ученият в царството. Когато решавал важни въпроси, царят винаги се съветвал с него.

Но веднъж попитали Варучи кой е най-важният стих от „Рамаяна“^[2]. Браминът не можал да отговори веднага. Царят му дал четиридесет и един ден срок да намери отговор на въпроса. Дал му и достатъчно пари да обиколи царството. Варучи се срещнал с много учени, но никой не могъл да му помогне.

Определените дни бързо отминали. На връщане към столицата той спрял под едно дърво да нощува. Като се нахранил и приготвил за сън, Варучи заръчал на духовете, които живеели в дървото, да го пазят. След малко при тях дошли още няколко духа и съобщили, че наблизо, в къщата на беден чандал, ще се роди дете и ще има угощение. Духовете от дървото не можели да отидат. Трябвало да пазят Варучи. Затова помолили другите на връщане да им разкажат какво са видели.

Късно през нощта духовете се върнали и разказали, че в къщата на чандала се е родило момиче и то ще се омъжи за този глупав брамин, който не знае най-важния стих от „Рамаяна“. И казали стиха.

Варучи не спял и чул разговора им. Той много се зарадвал, че най-после научил стиха, но се огорчил, че трябва да се ожени за девойка чандал.

Браминът се върнал в двореца на Викрамадите. Царят го очаквал с нетърпение. Варучи казал стиха. Всички го похвалили, а царят го наградил.

Веднъж, когато останал насаме с цар Викрамадите, Варучи казал:

— Царю, в царството се е родило едно момиче чандал, което може да донесе зло на страната ни. Трябва да го убиете.

Но царят решил, че е голям грях да погуби невинното дете. Затова го сложил в един кош, закрепил до главата му фенер и го пуснал в реката. Варучи бил сигурен, че момичето ще се удави и се зарадвал.

Оттогава минали много години. Един ден Варучи се разхождал из града и стигнал до къщата на един брамин. С голямо уважение стопанинът го поканил в дома си на обяд. Варучи казал, че ще приеме поканата, ако браминът му подари хубав плат, ако нахрани сто богове, ако сложи на трапезата сто и осем ястия и след угощението го носят четирима души.

Стопанинът се притеснил. Но неговата дъщеря го успокоила:

— Татко, не се тревожи. Аз ще приготвя всичко.

Варучи се умил. Когато се върнал, му дали плата. След това казали молитвата за стоте бога и го нахранили с плода адрък, от който могат да се приготвят сто и осем ястия. Накрая го сложили на кревата да поспи.

Смаян от ума на девойката, Варучи поискал съгласието на брамина да се ожени за нея. Вдигнали сватбата и двамата заживели щастливо.

Веднъж, когато разговаряли, Варучи погалил жена си по косата и забелязал на главата ѝ голям белег. Тя признала, че не е истинска дъщеря на брамина и му разказала целия си живот.

Едва тогава на Варучи му станало ясно, че се е оженил за девойка чандал, за същата онази, която някога се опитал да погуби. Белегът бил от фенера, поставен тогава до главата ѝ.

Горкият Варучи, какво друго можел да направи, освен да се примири със съдбата си.

[1] чандали — най-ниската каста в Индия. — Б.пр. ↑

[2] „Рамајана“ — древноиндийска епическа поема. — Б.пр. ↑

СЪДБА

Живял някога един стар тъкач, който бил голям поклонник на бог Шива. Двадесет и пет години той се молил на бога да му даде малко богатство, за да може да поживее в спокойствие и радост.

Всяка сутрин и всяка вечер отивал в храма на Шива и тихо се молел. После обикалял сто пъти храма, покланял се пред статуята на Шива и си отивал вкъщи.

Въпреки че тъкачът правел това цели двадесет и пет години, нямало никакъв знак, че молитвите му са чути. Но той непоколебимо продължавал да вярва в своя бог и не губел надежда, че един ден Шива непременно ще го направи богат. И той търпеливо чакал този ден.

Бедният тъкач остарял много. Здравето му се влошило. Да прави по сто обиколки на храма два пъти на ден вече било тежко за него. Затова започнал да си помага с бастун.

А от небесния рай Шива слушал молбите на тъкача и не правел нищо, за да му помогне. Но неговата жена Парвати съчувствала на бедния тъкач. Един ден видяла как той се спънал и паднал и решила, че трябва да се застъпи за него пред Шива.

— Господарю мой — казала Парвати на Шива, — защо си толкова жесток към твоя поклонник, стария тъкач? Той ти служи смирено толкова време!

— А ти защо мислиш, че съм жесток? — попитал Шива.

— Погледни го! — отговорила Парвати. — От двадесет и пет години се моли, очаквайки твоего благоволение. Ти какво му даде? Сега е стар и едва ходи. Защо не направиш поне края на живота му полек?

Шива погледнал Парвати и се усмихнал:

— Нима мислиш, че сърцето ми е от камък? Ако беше възможно да бъде богат, щях ли да откажа да му дам богатство?

— Не разбирам защо не може да бъде богат? — попитала Парвати.

— Просто в съдбата му няма богатство — отговорил той.

— Съдба? Това са празни думи — възразила Парвати.

— Добре — казал Шива, — ще дам на стария тъкач един съд, пълен със злато, и после ще видим...

Бог Шива и Парвати слезли на Земята и отишли в храма.

— Гледай — казал Шива, — той е сам в двора и прави обиколка. Ще сложа златото така, че лесно да може да го намери.

И бог Шива оставил пълния със злато съд на пътя му. Било невъзможно старецът да не го види. След това двамата с Парвати се отдалечили малко и зачакали. Тъкачът приближил:

— О, Шива! — шепнел молитвата си той. — Докога в живота ми ще има толкова мъка? Много години се молих и ти не ми помогна. Но аз съм благодарен и за милостта ти, че мога да работя. Какво по-добро от това да имам съдба на честен човек и дори сега, когато съм стар и немощен, очите ми да виждат добре и да мога да тъка!

Но изведнъж си помислил нещо страшно, толкова страшно, че за миг спрял.

„Ами ако някога изгубя зрението си, какво ще правя? Как ще работя? Как ще идвам в храма? Да не тъка бих могъл, но да не обикалям храма не мога! А може би ако направя усилие, ще се справя. Ето сега ще опитам...“

И тъкачът тръгнал отново, но със затворени очи. Така минал близо до съда със златото, без да го види. А когато отворил очи, се усмихнал.

„Да — казал си той, — не трябва да се страхувам. Дори да ослепея, ще се справя...“

И той си отишъл вкъщи. Шива и Парвати го наблюдавали.

— Сега разбра ли — казал Шива, — че на тъкача не му писано да стане богат?

— И ти с нищо повече ли няма да му помогнеш? — попитала с болка Парвати.

— Сега вече мога да му помогна. Ще изпълня желанието му да забогатее и той ще доживее дните си щастливо.

И като дали на тъкача съда със златото, Шива и Парвати се върнали у дома си, на небето.

ЧОВЕКЪТ, КОЙТО ПОМАГАЛ НА ВСИЧКИ

В едно село живеел богат човек, който много обичал да се хвали. Ако срещнел някого на пътя, той го спирал и започвал да му говори за себе си. На хората им омръзнало да слушат винаги едно и също: „Аз това и това направих, аз много работя, много помагам на бедните, много съм добър, много съм красив“ и така нататък. Той не мислел за нищо друго, освен за себе си, и смятал, че и другите говорят винаги за него само хубави неща.

В същото село живеел и един много добър човек на име Парманант Шастри. Той винаги помагал на хората. Когато някой имал нужда от помощ, Шастри пръв се отзовавал. Затова хората много го обичали. Ако се случело да не го видят няколко дни, те започвали да се тревожат за него.

Веднъж Шастри заминал за някъде и не се върнал в селото дълго време. Хората много се разтревожили. Питали се какво може да се е случило с него и се страхували, че е болен. Като ги слушал, богаташът много му завиждал и се чудел какво ли има у този човек, което на него самия не му достига. Един ден и жена му попитала за Шастри и това още повече засилило завистта му. Помислил си, че когато някой замине някъде далеч, хората повече го обикват. Затова решил и той да напусне селото за няколко дни.

След десет дни богаташът се върнал. По пътя за дома си срещнал селския лечител и го попитал какво ново има в селото.

— Новините са много хубави — казал лечителят. — Вчера се върна Парманант Шастри и всички се радват.

Богаташът отново изпитал ревност, като чул името му, и казал:

— Аз не знаех, че Шастри се е върнал, защото не бях десет дни в селото.

Но лечителят не обърнал внимание на думите му и продължил да говори какво голямо щастие е, че Шастри се е върнал. Богаташът се ядосал:

— Когато Парманант Шастри отиде някъде, научава цялото село, а когато аз замина, никой не знае. Но те ще дойдат да искат от мене пари назаем и тогава ще ги видя...

— Ти защо сравняваш себе си с Шастри — възмутил се лечителят. — Него всички го обичат, защото не мисли за себе си, а за другите. Ти си богат човек и се грижиш само за своето благоденствие. Защо трябва и другите да мислят за теб?

Като чул това, богаташът много се засрамил и вместо да си отиде вкъщи, отишъл направо при Шастри.

СОМДАТ И МЪРТВАТА МИШКА

Веднъж, преди много години, един богат търговец неочаквано умрял. Неговите завистливи роднини само това и чакали. Те разграбили цялото му имущество и нищо не оставили на вдовицата. А тя толкова се страхувала от тях, че заедно с малкия си син Сомдат избягали далеч от родното си място.

Бедната жена станала слугиня при някакъв богаташ и така изкарвала прехраната за себе си и за своя син. Въпреки малкия си доход, тя успяла да се погрижи за образованието на Сомдат.

Когато момчето станало на шестнадесет години, майка му решила, че е достатъчно голям и годен за работа.

— Мили синко — казала един ден тя, — ти си син на търговец. Трябва като баща си да започнеш някаква търговия, но ние нямаме никакви спестени пари. В този град живее богат търговец, който дава заеми на способни младежи, за да започнат работа. Иди при него и го помоли да ти помогне.

Още на другия ден Сомдат отишъл при търговеца. Но за беда богаташът бил в лошо настроение.

— За да започнеш търговия, аз трябва да съм ти дал достатъчно пари — казал той. — А как мога да бъда сигурен, че парите ми няма да пропаднат? Та ти не си спечелил досега дори няколко рупии. Знаеш ли как се прави търговия?

— Не, господине — отговорило момчето.

— Гледай — търговецът му показал умряла мишка, — умният човек и с една мъртва мишка може да започне търговия и да спечели пари.

Сомдат взел мишката и казал на търговеца:

— Вземам от Вас тази мишка вместо паричен заем. Ще ви дам разписка за нея.

Търговецът го погледнал и се засмял. Но Сомдат не се шегувал. Той дал разписка и си тръгнал с мъртвата мишка.

Когато излязъл на улицата, друг търговец извикал от магазина си:

— Ей, ти, не хвърляй тази мишка. Дай ми я да нахраня котката си.

Сомдат дал мъртвата мишка на търговеца и получил за нея шепа грах. Той сготвил граха, после напълнил стомна с вода и излязъл от града. Седнал на един кръстопът, откъдето често минавали дървари. Те се връщали от гората с дърва за продан и били много уморени и гладни. Сомдат им предложил яденето и водата.

Дърварите били много доволни. От благодарност всеки един от тях му дал по малко от дървата си.

Сомдат занесъл дървата на пазара и ги продал. С част от спечелените пари купил грах, а останалите запазил.

На другия ден отново отишъл на същия кръстопът с ядене и вода. И отново получил дърва, които продал на пазара. Така за няколко дни спечелил немалко пари. С тях купил много дърва и ги запазил на скрито място.

Започнал сезонът на дъждовете. Много дни дъждът валил непрестанно. В града дървата намалели и цената им бързо се повишила. Тогава Сомдат продал дървата си на много изгодна цена и с парите отворил свой магазин.

С умението и труда си, ден след ден, той напредвал в търговията. И не след дълго станал известен сред младите заможни търговци в града.

Но Сомдат не забравил богатия търговец, който някога му дал мъртвата мишка. Един ден той самият намерил мъртва мишка и отишъл при търговеца.

— Аз съм Ви много благодарен, господине! — казал смирено той. — С Вашия съвет и със заема, който ми дадохте, Вие ми помогнахте много.

И той подал мишката на търговеца.

— Какво? — попитал изненадан търговецът. — Нима съм ти дал заем?

— Да, господине, дадохте ми — отговорил Сомдат. — Вие ми дадохте една мъртва мишка.

Тогава Сомдат разказал всичко, което се случило. Богатият търговец слушал със задоволство разказа му. Той бил толкова възхитен от момъка, че го оженил за дъщеря си.

След сватбата всички заедно заживели щастливо.

ДАНЪК ЗА ЦАРИЦАТА

В едно село живеел селянин на име Будху. Той имал жена и пет деца. Но малкото земя, която притежавал, не стигала за прехраната им и затова често се налагало да си търси работа.

Веднъж не успял да си намери работа. Храната свършила и Будху много се притеснил, че децата му гладуват. Той поискал в заем от свои приятели и роднини, но и те нямали.

Една сутрин при него влязла усмихната жена му.

— Тиквите са узрели и са готови за пазара — казала тя. — Те са петнадесет. Като ги продадеш, ще имаме достатъчно пари.

— Това е много добре! — зарадвал се Будху.

Още на другата сутрин той тръгнал към пазара с петнадесетте тикви, които носел в голям панер на главата си.

Пазарът бил далече и Будху пристигнал много уморен. Намерил си хубаво местенце, седнал, поставил панера пред себе си и зачакал купувачи.

Най-после при него дошъл един мъж. С него имало още трима мъже, които носели пръчки. Видът им не предвещавал нищо добро.

— Дай ми една тиква — казал мъжът.

Будху повдигнал една тиква и попитал:

— Колко ще ми платите за нея?

— Да ти платя? — извикал грубо мъжът. — Няма да ти дам нито грош! Ще ми дадеш една тиква като данък за царя.

Будху погледнал мъжа и приятелите му и разбрал, че всички те са готови да го бият. И за да се отърве от тях, дал им тиквата.

След малко дошъл още един събирач на данъци. С него също имало няколко безделници.

— Дай ми една тиква, данък за правителството — извикал той.

Будху го погледнал и решил, че е опасно да откаже да даде данъка си. И той дал още една тиква.

Така дошъл и трети събирач на данъци. Колкото и да се ядосвал, Будху не посмял да откаже да даде данък. Можел ли да се бие с такива мъжаги?

— Нищо — успокоил се той, — има още дванадесет тикви.

Но утехата му била за много малко време. Веднага след третия започнали да идват нови събирачи на данъци. И всеки от тях бил придружен от по няколко безделници.

Една по една Будху им дал всичките си тикви. Когато си тръгнал и петнадесетият данъкосъбирач, панерът на бедния човек бил празен. Горкият Будху — какво можел да направи! Не му оставало нищо друго, освен да се върне вкъщи с празни ръце. И той бавно, с болка в сърцето, взел панера и се приготвил да си върви.

Но тъкмо тогава пред него застанал шестнадесети събирач на данъци.

— Давай веднага данък! — казал той.

— Какво мога да ти дам?! Сега вече нямам нито една тиква.

Събирачът на данъци и неговите приятели се ядосали:

— Тогава тръгвай с нас в полицията.

Без да каже и дума, Будху тръгнал с тях и като пристигнали, разказал всичко на полицейския началник, който му казал, че въпреки това е длъжен да даде данък. Щом нямал тикви, трябвало да даде панера и тюрбана си.

Нещастният Будху се върнал вкъщи без тикви, без панер и дори без тюрбан. Децата го чакали с голямо нетърпение, но напразно. Когато разказал какво се било случило, жена му се умислила. Но след малко се досетила нещо и казала на мъжа си:

— Утре сутринта стани рано и се приготви да отидеш отново на пазара.

После излязла навън, намерила пет безработни и ги помолила да отидат с него на пазара.

На сутринта умната жена облякла Будху като принц и сложила на тюрбана му пауново перо. Когато шестимата мъже излезли от селото, те знаели какво трябва да правят. Пазарът щял да ги нахрани.

Без колебание Будху отишъл при първия продавач и поискал данък от името на царицата.

— Какъв е този нов данък? Няма да платя! — ядосал се той, защото преди това и при него били идвали шестнадесет събирачи на данъци.

Приятелите на Будху вдигнали палките си.

— Дързък човек! — казал Будху. — Ти не знаеш ли, че аз съм брат на царицата? Веднага давай данък, ако не искаш да си изпатиш.

Бедният продавач се изплашил и бързо дал данъка.

След това Будху отишъл при друг продавач и също така добре изиграл ролята си. По този начин той обиколил целия пазар и взел данък от всичките продавачи. Ако някой възразявал, казвал, че е брат на царицата.

Вечерта приятелите се върнали вкъщи и си разделили събраните пари. Оттогава Будху всеки ден събирал данъци и бедността била забравена.

Но затова пък търговците били много недоволни. Те започнали да мислят как да се освободят от данъците. Най-после решили да се оплачат на самия цар.

Царят ги посрещнал и изслушал много внимателно. След това извикал Будху.

— Как си посмял да вземаш данък от името на царицата? — попитал той. — И откъде измисли тази царица? Та аз никога не съм се женил!

— Извини ме, царю! — казал Будху. — Да правя това ме накара жена ми. Тя каза, че само така няма да умрем от глад.

И той разказал на царя за своите петнадесет тикви. Едва тогава на царя му станало ясно какви своеволия се вършат в царството му и заповядал да се премахнат всички данъци, освен един-единствен. Царят назначил Будху да събира честно данъка, за което той всеки месец получавал добро възнаграждение.

Оттогава семейството на Будху заживяло добре, а в царството всички били доволни.

ГОРА И САНВЛА

Рагхувир започнал да работи на полето още когато бил едва петгодишен. Сега навършвал седемдесет години и вече се чувствал много стар. Полската работа била много тежка. Хората, които се занимавали с нея, през целия си живот трябвало да понасят и зимния студ, и знойната лятна горещина.

Една сутрин Рагхувир се събудил много угрижен. Работил ден и нощ на полето, вече бил уморен. Мислел си: „Колко хубаво ще бъде, ако синовете ми поемат цялата полска работа“. И той повикал двамата си сина. Големият му син се казвал Гора, а малкият — Санвла.

— Деца мои — казал им той, — вземете земята ми и си я поделете. Аз остарях. От сега нататък няма да мога да работя. Вие двамата я обработвайте. Трудете се много, за да се замогнете и да тръгнете по света.

Рагхувир искал да си поделят и всичко останало, което притежавал. Той казал на Гора:

— Имам няколко кокошки и едно куче. След смъртта ми ги поделете помежду си.

Старият селянин заръчал на синовете си да не се карат при делбата. Казал им, че когато двама души се карат, непременно печели трети и че враждата винаги има лош край.

Двете момчета обещали на баща си, че няма да забравят съвета му. А Рагхувир живял само още няколко дни.

Големият му син Гора бил хитрец, а бедният Санвла — много наивен. Един ден Гора си помислил: „Минаха няколко дни от смъртта на баща ни. Защо да не си разделим и всичко останало вкъщи?“. И той извикал Санвла.

— Виж какво, братко. Кокошките се гледат много трудно и винаги има опасност да измрат. А ако ги разделим, няма да спечелим нищо и двамата. Аз мисля само за твоето добро и не искам да имаш грижи. Затова ти вземи кучето, а аз — кокошките.

Нали си бил наивен, Санвла веднага се съгласил.

Като продавал яйцата от кокошките, Гора припечелвал и не след дълго забогатял.

А бедният Санвла трябвало да изхранва не само себе си, но и кучето, и затова му било много трудно. Но ето че един ден му дошла спасителна мисъл: „Защо пък да не отида с кучето на лов?“.

На другия ден така и направил. Отишъл с кучето в гората. Отвързаното куче се нахвърлило върху една антилопа. Санвла взел убитата антилопа, занесъл я на пазара и я продал. Така най-последно спечелил пари.

Това го насърчило и той започнал да ходи на лов с кучето всеки ден. И всеки ден се връщал с добра плячка, продавал я и печелел добри пари. Много скоро той също забогатял.

Гора завидял на богатството на брат си и решил да убие кучето.

Една вечер, когато Санвла излязъл по работа и кучето останало само, Гора му хвърлил малко сварен ориз, смесен с отрова. Кучето започнало да яде, но му загорчало и го изплюло. Кокошките на Гора също обикаляли наоколо за храна. Те изкълвали отровния ориз, изплют от кучето и се прибрали в кокошарника.

На другата сутрин рано-рано Гора излязъл да види дали кучето е умряло. И онемял от учудване, като видял, че то, както всеки ден, отива със Санвла на лов. Тогава отишъл да събере яйцата от кокошките си и какво да види — те всички до една били мъртви. На Гора му приляло. Той разбрал, че с отровата, която дал на кучето на брат си, отровил своите кокошки.

Гора се биел по главата и плачел, а Санвла го успокоявал.

Ето какво било възмездието за завистта и за омраза към родния брат.

ЛЕКАРСТВО ПРОТИВ СКЪПЕРНИЧЕСТВО

В едно село живеел богат земевладелец на име Рамджи. Той бил известен с лъжите и скъперничеството си. За да печели пари, вършел какви ли не злодеяния.

От ратаите си изисквал много работа, но никога не им заплащал за целия труд. Когато наемал нов ратай, цял месец го карал да работи много и накрая измислял някакво провинение само за да не му плати. Така много ратаи си отивали измамени и оскърбени от Рамджи. Затова ратаите малко се задържали при него.

Но веднъж при Рамджи дошъл един много умен човек и поискал работа. Скъперникът го приел и му казал:

— Трябва да знаеш, че ако забравиш да свършиш някоя работа или не отговориш правилно на мой въпрос, накрая няма да ти заплатя.

Ратаят приел условието му. Той знаел за лошите навици на Рамджи и искал да му даде урок.

След един месец работа, когато дошло времето за заплащане, земевладелецът сам извикал ратая и му казал:

— Ела с мене! В хамбара за ориз има малко работа.

Ратаят отишъл с Рамджи. До хамбара имало две гърнета — едно малко и едно по-голямо.

— Сложи малкото гърне в голямото! — заповядал Рамджи.

Ратаят бил задължен да изпълнява заповедите на господаря си. Бързо взел малкото гърне и го ударил в земята. То се разчупило на

малки парченца и той напълнил с тях голямото гърне.

Като видял това, алчният Рамджи се развикал разгневен:

— Ти ум имаш ли? Казвай защо счупи малкото гърне? Сега ще си го заплатиш!

Но ратаят не се смутил.

— Господарю, вината не е моя — казал той. — Направих каквото заповядахте. Вие казахте да сложа малкото гърне в голямото и аз направих точно това. Само като счупя гърнето, можех да го сложа в другото. Вие също знаете, че няма друг начин.

Рамджи бил много изненадан от отговора и разбрал, че има работа с умен човек и ще бъде принуден да му заплати. Но на другия ден, когато извикал ратая, той измислил още една хитрост.

— Първо, ще ти задам един въпрос — казал той — и ще ти заплатя само ако ми отговориш правилно.

— Добре, господарю, каквото ще питате, питайте!

— Кажете колко тежи главата ми?

Без дори да се замисли, ратаят отговорил:

— Три килограма.

Земевладелецът възразил.

— Не е верен отговорът ти. Главата ми тежи по-малко. Съжалявам, но не мога да ти заплатя.

Ратаят се развикал.

— Отговорът ми е верен. Сега ще проверим.

Той бързо излязъл и след малко се върнал с кинжал и кантар. Кинжалът в ръката му бил много остър. Като го допрял до гърдите на земевладелеца, той казал:

— Сега ще отрежа главата ти и ще докажа, че тежи три килограма.

И той размахал кинжала във въздуха. Рамджи много се уплашил и извикал:

— Недей! Главата ми тежи точно толкова, колкото каза ти!

Като разбрал, че животът му е в опасност, скъперникът заплатил на ратая за работата му през целия месец. Ратаят сложил парите в джоба си и преди да си тръгне, казал:

— Ако от днес нататък се опиташ да измамиш някой ратай, аз ще ти отмъстя! Казвай, ще продължаваш ли да постъпваш както досега?

Рамджи се разтреперил целият и като събрал малко смелост, казал:

— Не, повече никога няма да правя така!

Ето как от страх за живота си Рамджи се излекувал от скъперничеството.

АЛЧНИЯТ ЦАР

Живял някога един много алчен цар. За да трупа пари, безмилостно измъчвал народа си. Само ако научел, че някой човек се е сдобил с нещо скъпоценно, веднага му го отнемал насила. Затова всички много се страхували от него.

В царството му живеел беден рибар. С риболова той едва изкарвал прехраната си. Но въпреки това все се надявал, че един ден ще се избави от бедността и ще стане богат.

Веднъж, когато ловял риба, усетил, че мрежата му става много тежка и не може да я извади. Дърпал я той с все сила, но тя не помръдвала. Накрая успял да я извади и какво да види: в мрежата му имало една голяма, необикновено красива риба, каквато никога не бил виждал. Рибарят отворил широко очи от учудване. Тогава рибата проговорила:

— Братко рибарю, пусни ме! Аз съм царицата на рибите в тази река. Ако не се върна, те много ще страдат.

Бедният рибар имал добро сърце. Но ако изпълнел молбата ѝ, на друг такъв лов едва ли можел да се надява. Затова казал:

— Ти не си обикновена риба и можеш да разбереш, че ако те освободя, ще изпусна най-големия си късмет и може да умра от глад.

— Няма да умреш от глад — казала чудната риба. — Повярвай ми, за тебе ще бъде по-лошо, ако аз умра!

Рибарят я послушал, освободил я от мрежата и я хвърлил в реката. Но преди да се скрие под водата, тя каза:

— Почакай ме тука. Искам да ти се отблагодаря с един подарък.

Рибарят седнал на брега и си мислел какво ли пък може да му даде рибата. И ето, след няколко минути тя се върнала. В устата си носела торба, която дала на рибаря.

— Вземи я, а когато се изпразни, ела отново тука и ме извикай. От сега нататък няма да бъдеш беден.

Като каза това, рибата изчезнала под водата, а рибарят с нетърпение отворил торбата. В нея блестели златни монети. Те били толкова много, че можел да се избави завинаги от бремето на бедността. Той завързал отново торбата и си тръгнал към къщи.

Но слухът за случилото се бързо се разнесъл навсякъде. Най-напред заговорили съседите, след това се разчуло из целия град и накрая слухът стигнал и до двореца. Царят веднага извикал рибаря и поискал голяма част от жълтиците. Рибарят му казал, че ще отиде на брега на реката и ще поиска за него друга торба, пълна със злато. Царят се съгласил, но казал:

— Преди да отидеш, остави при мене своята торба и ако не успееш да донесеш друга пълна торба, ще ти отсека главата.

Царицата риба чула гласа на рибаря, излязла от реката, изслушала молбата му и после отново се скрила под водата. Когато след малко се върнала, в устата си държала друга торба:

— Това е за царя — каза тя. — Съветвам те да не я отваряш по пътя.

Честният рибар изпълнил съвета на рибата и дал торбата на царя.

— Отвори я! — казал нетърпеливо алчният цар.

Но когато отворили торбата, от нея започнали да излизат змии, скорпиони и какви ли не още ужасни влечуги, които плъзнали към трона. Царят се уплашил и се опитал да побегне, но змиите го ухапали и той веднага умрял.

Като научили за смъртта на алчния и жесток цар, хората от цялата страна много се зарадвали. А още по-голяма била радостта им, когато рибарят станал цар. Той царувал много години и това били години на мир и благоденствие.

КОЙ КАКВОТО ПРАВИ, ЗА СЕБЕ СИ ГО ПРАВИ

Някога, много отдавна, в Самарканд живял цар, който много обичал да слуша приказки. Затова той извикал в двореца си един пандит^[1] да му разказва интересни приказки.

Всеки ден мъдрият пандит разказвал на царя приказка и той му подарявал по една златна монета. Така постепенно станал много богат и неговите близки и приятели започнали да му завиждат. Те говорели помежду си: „Какво толкова харесва царят в приказките му, че всеки ден му дава по една жълтица?“.

Но човекът, който най-много завиждал на пандита бил царският бръснар. Той си мислел: „Колко много неща разказвам на царя винаги, докато го бръсна, и той нищо не ми е дал досега. Този пандит, изглежда, е влязъл под кожата му!“. И бръснарят решил да го лепостави пред царя. Един ден той отишъл при него и казал:

— Уважаеми, добре е, че имате благоволенieto на царя, но аз Ви обичам не по-малко и винаги мисля за благополучието Ви. Затова днес доход да Ви кажа нещо.

— Добре, кажи, не се срамувай! — подканил го пандитът.

— Малко ми е неудобно, уважаеми.

Пандитът се усмихнал:

— Каквото и да е, говори, не се притеснявай!

— Уважаеми, винаги когато разказвате приказка на царя, го заболява главата — заговорил бръснарят. — Вчера го попитах за причината и той ми каза: „Приказките на пандита са от хубави похубави, но устата му така вони, че по-добре не ме питай... А как да му го кажа? Той е толкова умен и е вече стар, не искам да нараня сърцето му“.

Пандитът бил поразен от думите му.

— Изненадан съм — казал той, — но ако ти знаеш някакво средство, моля те, помогни ми!

— Наистина трябва да направите нещо, уважаеми! Аз Ви съветвам, като влизате при царя, да си слагате превръзка на устата.

Пандитът харесал съвета на бръснаря и решил да го изпълни.

На другата сутрин бръснарят казал на царя:

— Царю, Вашият разказвач на приказки е лош човек. Неговото оставане тук е опасно.

Царят подскочил от учудване:

— Кое му е лошото? — попитал той.

Бръснарят отговорил:

— В разговор той ми каза: „Ушите на царя са толкова мръсни, че повече не мога да ги гледам! Но как да му кажа това, не знам“.

Като чул това, царят много се ядосал на пандита. Но бръснарят искал да го разгневи още повече:

— Това е истина, царю. От днес ще идва при Вас с превръзка на устата. Той каза, че не може да понася миризмата Ви.

Когато бръснарят си тръгнал, влязъл пандитът с превръзка на устата. Царят обузда гнева си и любезно казал:

— Днес е рожденият ми ден и аз не искам да си отидете само с една жълтица. Искам да Ви дам повече пари.

С престорена любезност царят продължил:

— Уважаеми, написал съм писмо за Вас, трябва да го занесете на министъра. Като го прочете, той ще Ви даде парите.

Пандитът благодарил на царя и излязъл с писмото в ръка. По пътя срещнал бръснаря.

— Братко — казал му той, — аз съм ти много благодарен. Ако не ми беше казал това, царят нямаше да ме похвали. А сега е толкова доволен, че ми даде това писмо до министъра, за да ми даде от хазната този път повече пари.

Бръснарят много се учудил: „Аз си мислех, че царят ще го накаже, а то стана обратното. Но както и да е!“. И той бързо казал:

— Уважаеми, Вашето щастие се дължи на мене. Аз винаги Ви хваля пред царя. Дайте ми писмото. Аз ще го покажа и ще получа парите. Вие всеки ден получавате по една жълтица.

— Да, така е, вземи писмото.

Пандитът веднага дал запечатания плик на бръснаря, защото наистина бил чистосърдечен човек. Бръснарят взел писмото и се радвал толкова много, че сякаш не стъпвал по земята. Той бързо пристигнал при министъра, дал писмото и веднага бил обезглавен.

Когато царят разбрал за смъртта му, много се учудил. Извикал пандита и той му разказал всичко за случилото се с бръснаря.

— Царю, аз винаги съм Ви казвал, че който приготвя отрова за другите, един ден сам отравя себе си и умира. Такива са законите в този свят. Кой каквото прави, за себе си го прави.

[1] Пандит — високообразован духовник. — Б.пр. ↑

КАК ТЕНАЛИРИМАН ЗАПЛАТИЛ НА БРАМИНИТЕ

Това се случило много, много отдавна...

Майката на цар Кришнадев се разболяла тежко и нямало никаква надежда да оздравее. Преди да умре, тя поискала да яде манго. Царят веднага заповядал да ѝ донесат. Но малко преди да изпълнят последното ѝ желание, тя издъхнала.

Цар Кришнадев много се натъжил. Той събрал всички брамини и им казал:

— В последния си час майка ми поиска да яде манго. Но когато ѝ донесоха, вече беше късно. Тя беше мъртва. Сега душата ѝ няма да има покой. Научете ме какво да направя, за да ѝ помогна.

Брамините решили, че това е много подходящ случай за печалба и не трябва да го пропуснат.

— Всичко е много просто — отговорили на царя. — За годишнината от смъртта ѝ ще направите сто златни плода манго и ще подарите по един на всеки брамин. Това е достатъчно, за да се успокои душата ѝ завинаги.

Царят послушал брамините и те били много доволни.

След време съветникът на царя Теналириман също поканил стоте брамини за панихидата на майка си. Брамините отишли с радост, като

се надявали да получат добро възнаграждение за извършения обред. Но вместо това Теналириман нагорещил един железен прът и жигосал телата им. С писъци и охкания те изтичали в двореца да се оплачат на царя.

Разгневен, цар Кришнадев извикал съветника си и поискал обяснение.

Теналириман се поклонил смирено и казал:

— Царю, направих го, за да успокоя душата на майка си. Това може ли да бъде провинение?

— Нима от жигосването на брамините душата на майка ти ще се успокои? — попитал възмутен царят.

— Царю — отговорил Теналириман, — когато майка ми умираше, лечителят каза, че ще облекча страданията ѝ, ако нагорещя желязна пръчка и жигосам тялото ѝ. Но докато направя това, тя издъхна. За да изпълните желанието на Вашата майка, вие дадохте сто златни плода манго. Сега и аз, за да изпълня донякъде това, което някога не успях, жигосах стоте брамини. Между мене и един цар има разлика, нали? Да, аз не съм толкова богат, че да мога да жигосам брамините със златна пръчка. Но душата на майка ми ще се зарадва и на желязната.

Като го изслушал, царят се засмял от сърце, а брамините навели засрамено глави.

МЪДРИЯТ ПРОСЯК

Живял някога в едно село беден човек, който всеки ден неуморно обикалял околните села да проси милостиня. Така след време събрал много ориз.

Веднъж селяните го попитали:

— Ти вече не си беден. Кажу какво правиш сега с толкова много ориз?

— Деля го на четири — отговорил просякът. — Едната част давам на дявола, другата — в заем, третата хвърлям в реката, а четвъртата оставям в храма, дар за бога.

Всички били много учудени от отговора му и започнали да го разпитват:

— Къде е този дявол? И кой е този, дето взема заем от просяк? А в коя река хвърляш ориза? На кой храм правиш дарение?

Но просякът не им казал нищо повече. Тогава селяните много се ядосали, хванали го и го закарали при царя. Царят му заповядал да говори и той не можел да не се подчини.

— Царю — казал той, — дяволът е жена ми. Тя нищо не работи, само яде и спи. За да насищам лакомията ѝ, трябва непрекъснато да прося.

— А кой взема заем от тебе? — попитал царят.

— Втората част от ориза е за сина ми. Сега той е малък, а моите крака още вървят и мога да го храня. Но утре, когато порасне, а аз

остареея, той мене ще храни. Та ето за какъв заем говорех.

— Ами какво значи, че хвърляш в реката третата част от ориза?
— попитал пак царят.

— Имам малка дъщеря — казал просякът, — за която трябва да се грижа. Но когато порасне, тя ще се омъжи и ще ме напусне. Е, царю, кажи, оризът, който ѝ давам, не е ли като хвърлен в реката?

Накрая царят попитал:

— А в какъв храм и на кой бог оставяш последната част от ориза?

— Царю, този храм е моето тяло, а богът — душата ми. Ако за тях не се грижа, как ще имам сили да живея?

Царят много харесал отговорите на просяка. Той го възнаградил богато и го пуснал да си върви.

ЕДИН ЧОВЕК — ТРИ НАГРАДИ

На един цар му хрумнало да направи в двореца си странно състезание. Той обявил за победителите три награди. Първата награда щял да даде на този, който разкаже приказка, на която да повярват всички. Втората била за този, който приготви в дома си най-вкусното ядене. А третата награда била за човека, който докаже, че има най-голям късмет.

В определения ден в двореца започнали да пристигат хора от цялото царство. Големи мъдреци, изкусни майстори, прочути разказвачи на приказки идвали да опитат късмета си.

На мястото на състезанието били поставени три сребърни съда, пълни със стотици златни монети за победителите.

Първият министър съобщил, че състезанието започва с разказване на приказки. Точно тогава на вратата се появил задъхан човек и казал на царя:

— Моля да ме извините, царю, но имам едно съмнение и за да го разсея, трябва да преброя златните монети. Ще ми позволите ли?

Царят много се ядосал:

— Ти не знаеш как се влиза в двореца и не стига, че си закъснял, но се осмеляваш и да се съмняваш. Кажете защо идваш толкова късно?

Всички присъстващи били съгласни с възмущението на царя и го подкрепили.

— Правилно, царю! Първо, трябва да обясни защо е закъснял — развикали се хората.

Тогава закъснелият казал:

— На закуска ядох повече, отколкото трябва, та ме хвана мързел и заспах. Затова не успях да пристигна навреме.

Този отговор не се харесал на царя и той се разгневил още повече.

— Да не е имало в храната ти опиум, че ти се е доспало, глупако?

— Как да Ви кажа, царю? Жена ми прави толкова хубава каша от банани, че ям до забрава. И тази сутрин така преядох, че ми се доспа.

Сега отговорът му малко успокоил царя, но затова пък първият министър не му повярвал.

— Царю! — казал той, — това е лъжа! През този сезон в цялото царство няма банани. Тогава как може той да е ял каша от банани?

Царят се съгласил:

— Да, господин министре, Вие казвате истината.

Но закъснелият, без да се смути, рекъл:

— Вярно е, че през този сезон в цялото царство няма банани, но в нашата градина има дърво, което и сега ражда плодове. Жена ми беше го донесла от дома на родителите си, когато беше малко дръвче.

— Как така? — попитал учудено царят.

— Царю, родителите на жена ми живеят в друго царство. Когато последният път тя се върна оттам, носеше едно малко бананово дръвче. Ние го посадихме в градината ни и сега стана голямо дърво. Вече дванадесет месеца ражда плодове. Сутринта жена ми пак набра много банани и направи чудесна каша. Аз ядох толкова много, че ми се доспа. Много Ви моля, царю, да ми простите, че закъснях.

Царят много се чудел, защо този човек непрекъснато повтаря „жена ми, жена ми“, сякаш бил неин роб. Но преди той да попита нещо, човекът отново започнал да говори:

— Царю, банановото дръвче, което жена ми донесе от дома на родителите си, не е обикновено. Само в една връзка има стотици банани. Кажете, царю, кой няма да хвали такава жена?

Постепенно гневът на царя изчезнал и разказът на непознатия му станал интересен. А седящият наблизо първи министър рекъл:

— Царю, от разказа на този човек за банановата каша изглежда, че никой досега не е ял по-вкусно нещо. Заповядайте му да донесе от

нея в двореца, за да я опитаме и ние.

Царят се съгласил с думите на министъра и казал:

— Да, иди в дома си и донеси от кашата в двореца. На мене също ми се иска да я опитам.

Всички присъстващи изръкопляскали и се развикали:

— Правилно, правилно!

Тогава непознатият посегнал към един от сребърните съдове, пълни със златни монети.

Царят извикал:

— Какво правиш? Кой ти разреши да вземаш жълтиците? Ти си един лъжец и безсрамен човек!

Човекът се засмял:

— Царю, засега заслужих само първата от трите награди. Моят разказ се хареса на всички, нали? Той е измислен. Не съм се женил досега и нямам никаква жена. А всички тук възприехте това, което разказах, като истина.

Събраните в двореца хора онемели от учудване. Царят също бил изумен за миг, но после казал:

— Ти се оказа най-умният между нас. Ние наистина повярвахме на твоята приказка. Затова първата награда е за теб.

Едва успял да изрече това и непознатият посегнал към втория сребърен съд. Царят отново извикал:

— Сега защо вземаш този съд?

— Царю, от тази каша, която е толкова вкусна, всички с нетърпение очакват да хапнат. Вие също много искахте да я опитате. Кажете, нима има по-подходящ човек от мене и за втората награда?

Като размислил малко, царят рекъл:

— Да, ти заслужаваш и втората награда и аз ти я давам.

Сега пък непознатият посегнал към третия съд, пълен с жълтици, и казал:

— Аз съм този, който днес получи две награди. Е, царю, между всички, събрани тук, не съм ли аз човекът с най-голям късмет?

— Разбира се, че си ти! — казал царят. — Давам ти и третата награда!

Звънът на златните монети от сребърните съдове прокъртял из целия дворец. С голямо задоволство царят изпратил победителя в състезанието.

СВЪРШЕНА РАБОТА

Това се случило една вечер, когато, привършили полската си работа, хората се прибирали в селото. По пътя разговаряли: едни за дома си, други — за бъдещето, трети — за ядене и пиене. Някои говорели за предстоящата си женитба и сватбената церемония, а имало и такива, които си правели планове да напуснат селото и да отидат в града.

Последен мълчаливо вървял един селянин на име Сомнатх. Както си вървял, изведнъж настъпил нещо, което силно заблестяло. Той се спрял и внимателно се вгледал в него. Но като не разбирал какво е това, с нарастващо любопитство посегнал да го вземе, за да го разгледа отблизо. И колко голямо било учудването му, когато разбрал, че това светецо нещо е къс злато.

Примрял от вълнение, Сомнатх се опитал да вдигне златния къс, но той не помръдвал от мястото си. „Ами сега какво да правя?“ — запитал се той и решил да остави златото и да отиде в селото. Но преди да тръгне, го засипал с пръст така, че да заприлича на обикновен камък и никой да не го забележи.

Пристигнал в селото, веднага отишъл при златаря Парасанатх, разказал му всичко и накрая любезно предложил:

— Ако ти ми помогнеш да раздробим този къс злато, аз ще ти дам няколко парчета от него.

Парасанатх не повярвал и затова отново попитал:

— Наистина ли ще ми дадеш от златото?

— Разбира се! — казал Сомнатх. — Ако ми помогнеш, непременно ще ти дам малко злато.

Тогава Парасанатх се съгласил. Взел чук и всички необходими инструменти и двамата отишли на мястото, където било златото.

Докато разбивал огромния къс, златарят, обзет от алчност, започнал да си мисли, че може да вземе за себе си всичкото злато и да премахне Сомнатх от пътя си.

В това време Сомнатх също променил намерението си. На него му се приискало да вземе целия къс и да не даде нищо на помощника си.

И докато Парасанатх бил зает с раздробяването на златото, Сомнатх незабелязано отишъл до дома си и донесъл голяма бутилка с вино. Той я оставил пред златаря и казал:

— Ти не се ли умори много? Я си пийни малко да се подкрепиш и после ще довършиш работата.

Парасанатх много се зарадвал на бутилката, защото обичал да си пийва. Той изпил част от питието и продължил работата си, като все мислел как да се отърве от Сомнатх. Накрая, като свършил с раздробяването на златото, Парасанатх замахнал с чука и ударил съдружника си по главата. Само след миг Сомнатх бил мъртъв.

Но в напитката, която Парасанатх изпил, имало отрова. Под нейното въздействие малко по-късно той също се строполил мъртъв на земята.

Така раздробеният златен къс си останал на мястото, а двамата алчни мъже си отишли от света. В желанието си да причинят зло един на друг те и двамата загубили живота си.

ПОЛУЧАВА ТОЗИ, КОЙТО НЕ ИСКА

Царят на Вишалпур — Синграм Синх, много обичал да дава милостиня. Но той бил известен не само с щедростта си, но и с гневливия си нрав. Понякога дори бил много жесток. Народът познавал неговата жестокост, но не се осмелявал да му се противопостави.

Веднъж двама приятели от Вишалпур тръгнали да молят цар Синграм Синх за помощ. По пътя се уморили и седнали да си починат. А докато си почивали, разговаряли как да спечелят благоволенieto на царя.

След малко оттам минал трети пътник. Двамата приятели го поканили да върви с тях и тримата заедно тръгнали към столицата. Третият пътник бил почтен и добър човек. Той никога не молел за помощ и от никого не приемал милостиня. Живеел със своя вяра и се задоволявал с малкото, което имал.

Разговаряйки, тримата приятели извървели доста път. Но преди да пристигнат в столицата, наложило се да пренощуват в една странноприемница. Случайно тази нощ в странноприемницата бил и цар Синграм Синх, преоблечен като търговец. Той много искал да разбере какво мисли народът за него и затова преобразен обикалял царството.

Когато видял тримата пътници, царят веднага разбрал, че някаква беда ги води при него. И той решил да им помогне.

На другия ден изпратил слугата си да ги доведе в двореца и ги попитал:

— Е, казвайте от какво имате нужда?

Първият пътник казал:

— Царю, някога бях богат човек. Занимавах се с търговия. Имах много пари. Но внезапно ми се случи такава беда, че стигнах до просешка тояга. И ето, сега стоя пред Вас, напълно разорен. Ако Вие, царю, ми дадете две хиляди рупии, аз ще подновя търговията си и отново ще забогатя.

Вторият пътник също дълго разказвал за мъката си:

— Царю, моята жена беше необикновено красива и добра. След смъртта ѝ не съм на себе си от скръб. Искам Вие да ми дадете някоя красива и добра жена, че да мога да забравя предишната.

Накрая, когато царят попитал третия пътник за неговото желание, той отговорил:

— Царю, на мене не ми е нужно нищо от Вас. Защо да протягам ръце към човек? Да изпълни всички желания на човека е по силите само на бога. Ако ми трябва нещо, ще се моля на него. Той ще ми даде всичко.

Думите на третия пътник наранили честолюбието на царя и той изпитал силна омраза към него. В такива случаи ставал много жесток.

Царят заповядал да дадат на първия пътник пълна торба с рупии, злато и сребро. Разпоредил се и за сватбата на втория пътник, а за третия, който не искал нищо, си замълчал.

На другия ден царят извикал стражите и им заповядал да настигнат пътниците, които преди малко били напуснали двореца. А щом ги настигнат, да отрежат главата на пътника, който не носи торба и не върви с жена. Така царят обяснил как да познаят третия пътник. Стражите възседнали конете и скоро настигнали пътниците.

Първият пътник с пълната торба, се бил уморил и я дал да я поноси пътникът без багаж. Стражите се заблудили и отсекли главата на първия пътник.

Царят много се ядосал, като я видял, и веднага върнал обратно стражите за главата на третия пътник.

Този път вторият пътник оставил жена си и отишъл за малко до гората. В същото време дошли стражите и видели третия пътник с жената. Почакали малко и щом вторият пътник се върнал, заблудените стражи отсекли и неговата глава. Царят извикал от ужас, като я видял. Той така се разкажал за постъпката си, че вече нямал покой ни денем, ни нощем. Много късно разбрал, че когато бог иска да спаси някого, няма сила в света, която може да го погуби. Третият пътник, без да поиска нищо от царя, получил всичко. С пълната торба и с хубавицата спокойно продължил по пътя си.

ИЗПИТАНИЕ

В древни времена в Западна Индия живял цар, който бил голям ценител на изкуството. Затова в неговото царство живеели много поети, певци и музиканти. Към тях царят се отнасял с голямо уважение. Той винаги намирал начин да ги насърчава, а на най-добрите щедро раздавал награди.

Но този цар, който толкова много обичал поезията и музиката, имал голям недостатък: не можел да слуша нищо лошо за себе си от когото и да било.

Веднъж прочели на царя стихотворение, написано с голямо майсторство и мъдрост, в което се говорело за неговата жестокост, несправедливост и своеволия. Царят много се разгневил. Той искал да разбере от кого е стихотворението и като не знаел как да направи това, заповядал на стражите си да заловят и доведат в двореца всички поети от царството. Заповедта била изпълнена веднага. Поетите били доведени при царя и той ги попитал:

— Кой от вас се е осмелил да пише, че съм жесток и несправедлив?

Всички мълчали. Наистина, кой ли можел да бъде толкова омел? Царят повторил въпроса си, но и този път никой не се обадил.

Напротив, поетите започнали да декламираат свои стихотворения, прославящи царя. Едни възхвалявали милосърдието му, други — щедростта, трети храбростта му. Царят освободил всички. Останал

само един поет, който отказал да каже свое стихотворение. Как ли не го заплашвал царят, за да го накара да проговори! И като не постигнал нищо, наредил на слугите си незабавно да приготвят една клада. Той я посочил на поета и казал:

— Ако продължаваш да мълчиш, ще те изгоря жив!

Но и след тази заплаха поетът не казал нищо. Тогава царят заповядал да вържат ръцете и краката му и да го сложат върху кладата. И отново попитал:

— Е, сега ще говориш ли?

Едва тогава поетът се съгласил и поискал да го свалят от кладата. И когато го свалили долу, най-после казал своето стихотворение. То било същото онова, от което по-рано царят се разгневил толкова много. Сега, като го чул отново, царят замълчал за миг, а след това прегърнал поета. Това било така неочаквано! Поетът мислел, че ще бъде убит веднага щом свърши стихотворението.

Но царят бил истински покорен от неговата поезия. Той възнаградил богато поета и го пуснал да си върви.

ДОБРИЯТ УЧИТЕЛ

Имало някога трима много любознателни ученици. Те непрекъснато задавали въпроси на учителя си и отговорите му никога не ги задоволявали. Затова продължавали да задават въпроси отново и отново.

Накрая учителят преценил, че неговите ученици вече имат достатъчно знания, почерпани от книгите, но съвсем не познават действителния живот. Едно пътешествие би било много полезно за тях. Учениците ще разгледат и други места, ще опознаят хората, ще се научат как да се отнасят с тях.

И той тръгнал с тримата си ученици. По пътя наистина можело да се видят много нови неща. Учителят надълго и нашироко им обяснявал всичко. И той, и учениците били много доволни.

Веднъж, както вървели, вървели, стигнали до някакво село. Учителят много огладнял и казал на учениците да пригответ нещо за ядене.

Трите момчета веднага се заловили за работа. Но като извадили от торбите си всичко, видели, че маслото било свършило. Тогава единият ученик казал:

— Вие запалете огъня, а аз ще отида да потърся масло в селото и бързо ще се върна.

Ученикът решил да огледа къщите в селото и където види вързана крава или биволица, да помоли стопаните за малко масло. И

той видял в една къща биволица с много дълги рога. Биволицата била на една стара жена. Ученикът попитал старицата:

— Майко, можеш ли да ми дадеш малко масло? Трябва да приготвим ядене за нашия учител.

Старата жена била много добра.

— Ще ти дам, колкото искаш, сине — казала тя. — Почакай ме тук. Аз ей сега ще донеса маслото.

Но преди да тръгне, ученикът ѝ казал:

— Биволицата ти има много дълги рога, майко! Ако умре, как ще я изнесете през вратата?

Като чула това, старицата почервеняла:

— Виж го ти него! Ще мисли за смъртта на биволицата ми и отгоре на това ще иска масло. Махай се оттук! Нямам масло за тебе!

И старицата изгонила ученика, вместо да му даде масло.

Тогава учителят изпратил втория ученик в селото. Когато той дошъл при старицата, тя се оплакала от лошото поведение на приятеля му. Като изразил възмущението си от постъпката му, ученикът казал:

— Приятелят ми е голям глупак! Та може ли умряла биволица да се държи вкъщи? Тя трябва да се изнесе навън, та ако ще да ѝ се отрежат краката и рогата!

Това било вече непоносимо за старата жена. Тя грабнала точилката и, готова да удари ученика, се развикала:

— Ти срам нямаш ли?! Не стига, че си дошъл да просиш милостиня, ами отгоре на всичко искаш да умре биволицата ми. Проклет да си! И по-скоро се махай от очите ми! Нямам масло за тебе!

Така, като изслушал проклятието на старицата, вторият ученик също избягал.

Накрая учителят изпратил за масло третия ученик. Като го видяла, жената отново почервеняла от гняв. Но момчето първо я поздравило много учтиво и после казало:

— Майко, нашият учител Ви изпраща извиненията си. Вие сте толкова великодушна! Аз също Ви моля от сърце да простите грешките на двамата ми приятели.

Като казал това, ученикът си тръгнал, но старицата го извикала да се върне. Тя напълнила менчето му с масло и изпратила поздрави на учителя му.

Когато третият ученик се върнал с пълното с масло менче, учителят извикал и другите двама ученици и казал:

— Само знанията от книгите не са достатъчни, деца! Житейският опит е не по-малко необходим!

НАДМЕННИЯТ ГАДАТЕЛ

Това се случило много, много отдавна.

В едно село живял гадател на име Динанатх. Хора от далечни страни идвали при него да му покажат линиите на ръцете си. Той наистина имал дарбата да гадае, но имал и един голям недостатък — бил много надменен. Мислел, че в гадаенето няма по-изкусен от него в целия свят.

Когато в селото на Динанатх идвал някой друг гадател, той го обиждал и му се подигравал, докато го принуди да си отиде.

Но за високомерието си Динанатх рано или късно трябвало да бъде наказан. Та той постъпвал така несправедливо и жестоко с другите гадатели! Веднъж в селото неочаквано се появил гадател от Варанаси. Той бил много по-вещ от Динанатх. Вестта за неговото идване пламнала като огън из цялото село. Новината стигнала и до Динанатх. И какво се случило ли? Той отишъл при гадателя от Варанаси и надменно му казал:

— Защо сте си правил труда да идвате в нашето село? Нали знаете, че тук отдавна живее такъв голям гадател като мене.

— Да, зная — отговорил варанаският гадател. — Целта на моето идване е друга. Аз не разбирам много от гадаене, но си мислех, че въпреки това не е лошо да ме познават повече хора.

Като чул това, Динанатх се разгневил. Двамата гадатели започнали да спорят.

Селяните решили да изпитат прочутите гадатели и един ден отишли при тях. На верандата се струпали много хора. Пръв прострял дланта си старейшината на селото:

— Уважаеми Динанатх, кажете каква е съдбата ми!

Динанатх разгледал линиите на ръката му:

— Ще отговоря само истината, защото това е моят изпит. И така: във Вашата съдба има голямо богатство и всичко е много хубаво. Но Вие имате груб характер и не се разбирате с жена си. Линиите Ви говорят, че се карате много.

Старейшината много се ядосал на думите на Динанатх и се развикал:

— Ти знаеш ли на кого говориш това? Тук аз съм старейшината и мога да те изхвърля от селото за глупавото ти гадаене! Той ще ми каже какъв съм!

След това гадателят от Варанаси разгледал ръката на старейшината. Той гледал линиите дълго и внимателно и едва тогава казал:

— Вас Ви закриля богиня Лакшми^[1]. Вие сте много благороден и мъдър човек. Вашите прадеди са извършили толкова добри дела, че сега Вие ще имате много щастие в живота си. Пари, слава, потомство, семейно щастие — всичко ще имате!

Като чул това, старейшината казал:

— Но с жена си не съм много щастлив. Не знаете ли как да ми помогнете?

Гадателят чакал да чуе това от устата на самия старейшина.

— Всичко е много просто, братко. Когато се ядосате на жена си, веднага се хванете за някоя работа и се опитайте да овладеете малко гнева си. Така никога няма да се скарате.

Съветът на гадателя много се харесал на старейшината.

— Вие сте прав — рекъл той. — Ето наградата Ви от 50 рупии.

Когато селяните си тръгнали, гадателят от Варанаси извикал Динанатх и му казал:

— Уважаеми Динанатх, Вие имате много знания и говорите истината, но това не е достатъчно. Гадателят трябва да умее да говори приятно и за лошите неща. Трябва да бъде любезен с всички. Колкото и знания да има човек, ако е надменен, пропада.

Динанатх се съгласил с гадателя от Варанаси. От този ден нататък той не се държал надменно с хората. Когато някой идвал да му покаже ръката си, той се стараел с благи думи да спечели сърцето му.

Гадателят разбрал, че високомерието погубва човека.

[1] Лакшми — богиня на богатството. — Б.пр. ↑

ЦАР СОНВИР

Царят на Дхампур, Сонвир, винаги се съветвал с жена си Сонавти. Тя била много умна и смела и разбирала от царските дела.

Сонавти ценяла образованите хора и много се грижела за бедните в царството. А цар Сонвир винаги повтарял:

— Моето семейство е народът. Всички хора са ми братя и приятели. Цялото ми богатство и владения са за тях.

Веднъж, когато царят отново и отново повтарял тези думи, един хитрец решил да се възползва от щедростта му. Той бил търговец на платове в Дхампур.

И ето, един ден търговецът отишъл в двореца и казал на стражите:

— Аз съм по-малкият брат на царя. Пуснете ме да вляза при него.

Като съобщили това на царя, той казал:

— Всички са ми братя! Нека влезе този човек!

Търговецът влязъл и царят го попитал:

— Какво те води при мене?

— Аз съм от Вашето семейство, Ваш по-малък брат.

На учудването на царя той отговорил:

— Вие сам казвате, че народът е Вашето семейство и всички са Ви братя. Нима ще отречете, че познавате своя брат?

Царят се засмял.

— Не съм казал, че не те познавам. Щом си от моя народ, значи си мой брат. Но аз те питах какво искаш от мене.

Търговецът важно казал:

— Аз съм Ваш брат и затова трябва да ми дадете половината от всичко, което притежавате.

Сега царят разбрал цялата му хитрост. Той извикал министъра и пред търговеца го попитал:

— Колко жълтици има в царската хазна? Тази година какви разходи направихте и какъв беше доходът ни? Виж също какво се предвижда за следващата година. Като направиш цялата сметка, веднага ела при мене!

Министърът бил много съобразителен. Той се досетил каква е работата и решил да даде добър урок на хитреца. А царят любезно поканил търговеца да дойде в двореца на следващия ден.

Цар Сонвир разказал на жена си за случилото се. Умната царица разбрала, че този човек иска да се възползва от щедростта на царя, и казала:

— А защо ние да не вземем от него малко пари и да ги дадем на бедните?

На другия ден търговецът отново застанал пред царя. Дошъл и министърът с готовата сметка. Царят му дал знак и той започнал да говори:

— Царю, всички в Дхампур се оплакват от скъпотията. Някои заплашват с бунт. Съседните царства се готвят да ни нападнат. При това положение смятам, че има опасност царската хазна да се опразни.

Търговецът мълчаливо слушал отчета на министъра. А министърът продължавал да говори на царя за тежкото положение.

— Населението в царството толкова се е увеличило, че през следващите години трудно ще се изхранва. Според мене Вие трябва да поискате помощ от Вашия по-малък брат. Ако той е наполовина стопанин на хазната, не с ли негов дълг сега, когато страната е затруднена, да даде половината от богатството си?

След тези думи алчността на търговеца веднага се изпарила. Той избягал от двореца и никога повече не се върнал.

ПРАВИЛЕН ИЗБОР

На югозападната граница на Индия се намирало царството Чандрапур. Преди много, много години там царувал Пратапчандра. За своето време той се бил прославил като един от най-достоините и мъдри владетели.

Цар Пратапчандра нямал син. Имал само една-единствена дъщеря на име Сундари. Принцеса Сундари била много надарена. Освен че била необикновено красива, тя имала нежно и добро сърце, изпълнено с любов и състрадание. А нейните ръце притежавали чудотворна сила: само от едно тяхно докосване изчезвала и най-неизлечимата болест.

На принцеса Сундари вече ѝ било време да се омъжи. Цар Пратапчандра искал да намери за дъщеря си най-достоиния жених. Но желанието на принцесата било да си го избере сама и царят се съгласил. Той изпратил известия до всички съседни царства, че който иска да се ожени за принцесата, трябва малко да поживее в Чандрапур, за да може тя сама да си хареса годеника.

От съседното царство Ханспур дошли четирима принцове да опитат щастието си. И четиримата искали да се женят за принцесата. Но още преди пристигането им Сундари казала на баща си, че ще изпита принцовете и чак тогава ще си избере един от тях. Царят много се зарадвал на решението ѝ.

Принцовете от Ханспур били настанени според високото си положение. Щяла да им прислужва една млада жена на име Нагина.

Когато Нагина влязла при първия принц, Рупсундар, той попитал:

— Нагина, можеш ли да ми уредиш среща с принцесата?

— Защо не, господарю. Аз тъкмо сега отивам при нея — отговорила Нагина и завела принца в една тъмна стаичка. Там черна като смола девойка правела богослужение. Тя имала толкова големи зъби, че в тъмното приличала на демон. Като я видял, принцът си помислил: „По-добре цял живот да си остана сам, отколкото да имам такава жена“.

И, разбира се, Рупсундар се отказал да се жени за Сундари, и си заминал.

На другия ден Нагина отишла при втория принц. Той се казвал Лакшмикант. Принцът веднага попитал:

— Кажете, Нагина, защо Рупсундар си тръгна, преди да си опита щастието?

Нагина отговорила:

— Ами, като видя колко е черна, дебела и с големи зъби принцесата, той се уплаши и си замина.

Тогаваш принц Лакшмикант казал:

— Та той е глупак! Че кой гледа красотата на една принцеса? На принцесите трябва да се гледат богатствата, владенията.

— Ако Вие искате да се ожените заради богатството, трябва да се върнете разочарован — казала Нагина. — Царят вече остави на друг всичките си владения и наследство.

Като чул това, Лакшмикант също изчезнал незабелязано. Та нали той бил дошъл да се ожени за принцесата от алчност за богатство.

На третия ден Нагина влязла в покоите на принц Вандрадж. Тя му разказала всичко за двамата му братя. Вандрадж казал:

— Слушай, Нагина. Не ме интересува нито красотата, нито богатството на принцесата. Аз искам да се оженим за нея само за да излекува болестта ми с чудотворната сила на ръцете си.

— О, някой Ви е излъгал, че принцесата може да лекува — казала Нагина. — Аз живея с нея от толкова години и досега не съм видяла ръцете ѝ да правят чудеса.

Принц Вандрадж повярвал на Нагина и също си заминал.

Накрая Нагина отишла при четвъртия принц, който се казвал Деврадж. Но като влязла при него, видяла, че принцът е болен. Деврадж стенел от непоносима болка в гърдите. Нагина веднага извикала лечителя. Той му дал лекарство, а тя самата сложила ръцете си върху гърдите му и не след дълго Деврадж се почувствал по-добре. Лечителят си отишъл, но Нагина останала при него през цялата нощ. На сутринта принцът ѝ казал:

— Знаеш ли, Нагина, аз търся грижовна и любеща жена, каквато си ти. Не за принцесата, а за тебе искам да се оженя. Кажи ми, готова

ли си да станеш моя жена?

Сълзи на обич и радост се отронили от очите на Нагина. С наведена глава тя седнала тихо до него и казала:

— Аз също търсех честен и добър човек като Вас, който да може да ме обича. Аз не съм Нагина, а Сундари, принцеса Сундари! Изпитах ви и четиримата братя. Единият принц се интересуваше от красотата ми, на другия му трябваше богатство, на третия — чародейната ми сила, а на Вас — само обичта ми и нищо друго. Искам да се омъжа за Вас, защото само с Вас ще бъда щастлива.

Ето как успешно завършил подготовленият от цар Пратапчандра и принцеса Сундари план. С голяма радост царят вдигнал богата сватба на дъщеря си и на принц Деврадж.

ПРЪЧКА, ДЪЛГА ЧЕТИРИ ПРЪСТА

Цар Датхивахан нямал деца. Затова по цели дни и ноци се тревожел: „Когато умра, кой ще наследи това голямо царство? Толкова много съм направил за благоденствието му и да не зная в чии ръце ще попадне...“.

Като гледала това, царица Падмапти усърдно се молела на бога да я дари със син, докато най-после разбрала, че желанието на съпруга ѝ ще бъде изпълнено.

Царят безкрайно се радвал, че царицата очаква дете. Той започнал да се грижи много за нея и изпълнявал всичко, за което го помолела.

Ден след ден времето минавало. Настъпил сезонът на дъждовете. Тъмни облаци плъзнали по небето. Затанцували от радост пауните. Царицата била много щастлива. Цели часове стояла тя в градината на двореца и се любовала на красотата на обновената природа. От обилните дъждове градината се покрила със свежа зеленина и цветя. Полъхвал прохладен влажен вятър. Гледала царицата, гледала дълго в захлас и самата тя се изпълвала с живот. Веднъж си помислила: „Ако една градина е така прелестна, гората сигурно е необикновено красива. Трябва да я видя!“. И казала на царя:

— Господарю мой, искам да видя летния Ви дворец в гората. Няколко дни ще поживея там, за да се полюбувам на красивата

природа. Но ще тръгна със слон. Искам да пътувам под открито небе, а не затворена в паланкин^[1].

По времето на дъждовете не било позволено да се минава със слон през гората. Но въпреки това царят дал съгласието си, защото не искал да огорчи царицата.

Веднага приготвили и докарали слона на царя. Украсен с рубини, върху гърба му стоял златен трон, а за него бил прикрепен златен чадър с диаманти.

Най-после царят и царицата тръгнали, придружени от няколко войници.

Красотата на гората наистина омаяла царицата. Но преди да стигнат до двореца, тъмни облаци се надвесили над тях. Блеснали светкавици, затрещели гръмотевици, сякаш на небето се разразила битка. Рукнал пороен дъжд. Слонът се уплашил. Водачът му правел отчаяни усилия да го обуздае, но не успял. Слонът го изтърсил на земята и с рев побягнал. Войниците хвърляли копия и стреляли след него, но също не успели да го спрат и скоро той се изгубил от погледите им.

Царят и царицата останали сами върху бягащия слон. Царицата била много уплашена.

— Има само един начин да се спасим — казал царят. — Да се хванем за клоните на някое близко дърво и да скочим.

Точно в този миг слонът се блъснал в едно дърво и царят се хванал за клоните му. Но обезумялото животно веднага се втурнало в друга посока, отнасяйки царицата върху гърба си.

Царят видял как слонът и царицата се скрили в близката гора, но какво можел да направи. Слязъл от дървото и отишъл в двореца. Хората от свитата му вече били там. Той веднага ги изпратил да търсят царицата. Войниците претърсили цялата гора, но никъде не я намерили. Отчаян царят се върнал в столицата.

А слонът преминал гората и стигнал до подножието на една планина. Там имало езеро. Останал без сили, той се строполил в него заедно с царицата. Но тя умеела да плува и бързо излязла навън. После се втурнала да бяга без посока, докато капнала от умора и паднала в несвяст.

Оттам минал един отшелник, който бил много изненадан, че вижда жена в безлюдната гора. Той я вдигнал и занесъл в колибата си.

Помогнал ѝ да се съвземе. Нахранил я с плодове. Когато царицата се оправила напълно, отшелникът казал:

— Дъще, ти очакваш дете. Струва ми се, че си царица. Как попадна тук? Царят ли те изгони?

Царицата се разплакала и му разказала всичко.

— Изглежда — рекъл отшелникът, — че на царя не му е писано да има потомство. Затова се е случило всичко това. Хайде, ела, ще те заведа до някое населено място.

И отшелникът завел царицата близо до едно село и казал:

— Аз живея в гората. Храня се с плодове и корени. Кракът ми не стъпва в населено място. Оттук ти ще отидеш сама в селото. Все някой ще те подслони. Не се тревожи! Ще се намери и кой да те изпрати до твоето царство Чампанагър.

Като казал това, отшелникът си тръгнал. Царицата отишла в село Дханпур и започнала да моли хората за подслон, но всички ѝ отказвали. Те се страхували от царското ѝ облекло. Мислели си: „Каква ли е тази? Уж бездомна, а откъде е взела скъпоценностите, не се знае. Да не е някоя крадла?“. И те ѝ затваряли вратите си.

Само един висок, снажен момък се смилил над царицата. Той отишъл при нея, разпитал я внимателно и после я отвел у дома си. Нахранил я и ѝ постлал легло да си почине. Когато станала, царицата помолила момъка да я заведе в Чампанагър. Момъкът казал:

— Чампанагър е много далече. Пътят е опасен. Освен това ти си царица. Не можеш да вървиш пеша. За да подготвя придвижването, трябват много пари, а аз нямам. А може и по пътя да ни нападнат разбойници заради скъпоценностите ти. Защо да излагам на опасност живота си.

Царицата веднага свалила всичките си накити и ги дала на момъка.

— Ето, пригответи всичко за пътуването. Останалото задръж за себе си.

Много доволен, момъкът взел всички скъпоценности и тръгнал. Но повече не се върнал.

Отчаяна, царицата решила сама да се върне в своето царство. Тя напуснала селото и дълго вървяла, докато стигнала до един манастир. На монахините царицата разказала всичко за себе си и ги помолила да я приемат да живее при тях. Те я съжалили и я оставили в манастира.

Преди царицата винаги спяла в меки постели. Обличала се в копринени дрехи, возела се в колесница. Нямала никаква представа какво е страдание. Но сега трябвало да върви боса под палещото слънце и да спи върху голата земя. Всичко това ѝ било много трудно и тя тихичко си плачела. Монахините я успокоявали и поучавали. Постепенно царицата се утешила и била щастлива с тях.

Но ето че приближило времето, когато трябвало да се роди детето. Монахините ѝ казали:

— Повече не можеш да останеш тук. Детето не може нито да се роди, нито да живее в манастира. Такъв е законът. Трябва да отидеш някъде другаде. Не ни се иска да ти причиняваме болка, но сме принудени. Законите трябва да се спазват.

Царицата отново тръгнала да търси някое селище. Но по пътя детето се родило. Щом видяла лицето на малкия си син, забравила мъката си. Обвила го в шала си, обшит със скъпоценни камъни, и сложила на врата му медальон с името на цар Датхивахан. Струвало ѝ се, че така детето ще е под закрилата на баща си и няма да е само. После го оставила на пътя и се скрила зад едно дърво. Мислела си: „Някой непременно ще вземе детето и може би ще види надписа, и ще го занесе при царя. Така то ще отиде в своето царство. Ако не направи това, поне ще го занесе в дома си и ще го отгледа. А аз ще живея в манастира. За мене няма по-сигурно и безопасно място“.

В това време оттам минал един беден чандал. Той видял новороденото дете и се спрял. Огледал се наоколо и като не видял никого, извикал:

— На кого е това дете? Който го е оставил, да дойде да си го вземе!

Той чакал доста време, но никой не се появил. Тогава взел детето и си тръгнал за къщи. Беднякът и жена му си нямали деца.

Царицата видяла всичко това скрита зад дървото, а после тръгнала незабелязано след човека. И когато той влязъл в къщата си, тя се успокоила и се върнала в манастира.

Семейството чандали се грижели добре за детето. Но майчината любов често тласкала царицата към дома им. Тя отивала там и скришом наблюдавала малкия си син. Той растял пред очите ѝ. Гледала го как пълзи по колене, как плаче, как се смее... Знаела всяка негова

нова дума. Понякога се осмелявала да разговаря с новите му родители, които не можели да се досетят, че това е майката на детето.

Принцът пораснал. Започнал да играе с децата на своята възраст. В игрите винаги се правел на цар. И по външния си вид той се отличавал много от другите. Личало, че е принц. А децата изпълнявали всичко, което им заповядвал, и го наричали цар Карканду.

Като гледала това, царицата си мислела с радост: „Моят син е достоен да стане цар. Един ден той ще намери баща си и ще наследи царството му“.

Веднъж Карканду играел пред дома си близо до току-що поникнали бамбукови пръчици. Изведнъж изневиделица там се появили двама монаси. Единият докоснал с ръка една от пръчиците и казал:

— Тази пръчка е необикновена. Когато порасне четири пръста, който я отчупи и вземе, непременно ще стане цар.

Карканду и един негов приятел, син на брамин, чули това. Приятелят му бил хитър. Той изкопал земята на дълбочина четири пръста и отрязал пръчката.

— Вижте — казал той, — чудотворната пръчка е у мене и аз ще стана цар!

Карканду се ядосал. Грабнал пръчката от ръцете му и казал:

— Не ти, а аз ще стана цар! Бамбукът е наш! Ти го отрязал с хитрост и никога няма да бъдеш цар!

Момчето на брамина се опитало да си върне пръчката, но Карканду не я пускал. Двамата се сборичкали и пръчката ударила брамина по главата. Разплакан, той се прибрал вкъщи и изопачено разказал случката на родителите си. Те отишли в дома на бедняка да се карат. Станала голяма разправия. Стигнало се дотам, че трябвало да се намеси старейшината. При разпита, Карканду казал:

— Пръчката не беше израснала четири пръста. Той насила я изтръгна от земята. Но каква полза от това. Монасите казаха, че за да бъде чудотворна, трябва сама да израсне четири пръста. Ако той я иска, дайте му я. Все едно, няма да му помогне. Бамбуковата пръчка поникна пред нас. Значи късметът е мой. Аз ще стана цар.

Старейшината много харесал отговора на Карканду. Момчето наистина имало осанка на бъдещ цар. Затова му дал пръчката и рекъл:

— Твоето желание е много силно и разсъжденията ти са правилни. Цар ще стане не този, който притежава пръчката, а който има необходимите качества. Аз мисля, че ти си достоен да станеш цар. Силното желание води до успех. Но едно трябва да запомниш: когато наистина станеш цар, дай едно село на този брамин.

Карканду обещава. Но алчността на брамините не им давала покой. Те си знаели само едно: у когото е пръчката, той ще стане цар. Затова намислили да погубят Карканду и да вземат пръчката.

Но царицата майка се грижела за неговата безопасност. Тя бдяла над него непрестанно. Като разбрала за заговора, веднага отишла при семейството чандали и им казала. Те се приготвили набързо и заминали за град Канчанпур. Царицата също ги последвала.

По това време царят на Канчанпур умрял. Той нямал деца. Затова според обичая пуснали един кон да избере наследник.

Когато семейството чандали влезли в града, конят дошъл право при Карканду. Той го обиколил три пъти и застанал покорно пред него. Карканду и родителите му нищо не разбирали и учудено следели какво прави украсеният с перли и диаманти кон.

Тогава гълпата с викове: „Да живеј! Да живеј“ се втурнала натам. Сред навалицата имало министър, придружен от няколко войници. Той излязъл напред и сложил гирлянда на Карканду. С големи почести го завели в двореца и го коронясали. Царицата майка била много щастлива. Тя останала в двореца като слугиня.

Само за няколко дни слухът за коронясването на Карканду се разпространил навсякъде.

Синът на брамина също чул и веднага дотичал в двореца. Той напомнил на Карканду за обещанието му и поискал едно село.

„Този брамин е алчен — помислил си младият цар. — Не трябва да му се доверявам. Днес едно село иска, а утре ще му се прииска да завладее цялото царство. По-добре е да го изпратя при някой приятел цар. Там, като поиска веднъж, втори път няма да посмее.“

И той дал на брамина едно писмо и го изпратил в съседното царство Чампанагър. Отношенията между двете царства били приятелски. Но Карканду не знаел, че царят на Чампанагър, Датхивахан, е негов баща.

Синът на брамина взел писмото и го дал на Датхивахан. Като го прочел, царят помислил с безпокойство: „Новият цар изпраща

посланик с цел да се скараме. Иска едно село, а тайно мечтае да завладее цялото ми царство“. И Датхивахан върнал писмото на брамина и заръчал да предаде на своя цар думите му:

— Целта на приятелството не е да можеш да влизаш своеволно в къщата на приятеля си и да вземаш каквото си поискаш, докато я опразниш цялата. Не съм толкова глупав. Карканду иска да завладее царството ми, но аз няма да му дам без бой дори едно село. Точно след осем дни ще се срещнем на бойното поле!

Карканду се замислил как да постъпи. Ясно било, че цар Датхивахан го е разбрал погрешно и направо му обявил война. Но да преклони глава пред него, никак не му се искало. Затова той също започнал да се готви за война.

Като гледала това, царицата не можела повече да мълчи. Тя си помислила: „Време е да разкажа всичко на сина си“.

— Датхивахан с твой баща — казала му тя. — Не трябва да воюваш с него. Това ти го казвам аз, твоята майка. Ако не вярваш, виж какво е написано върху медальона на шията ти. Попитай родителите си къде е шалът, обшит със скъпоценни камъни, в който те намериха.

Карканду си изяснил всичко. Родителите чандали му показали шала. Едва тогава те разбрали защо тази жена била винаги близо до момчето. Те паднали в краката ѝ. Царицата ги вдигнала и прегърнала:

— Вие отгледахте сина ми и също сте негови родители. Без вас нямаше да мога да го опазя.

В това време цар Датхивахан дошъл на бойното поле. Карканду също бил принуден да тръгне с войската си. С него отишла и царицата.

Като видял жена си жива, царят много се учудил и развълнувал. Двамата се гледали и сълзи на радост се стичали от очите им. Царицата разказала всичко.

След толкова години, щастлив, царят прегърнал сина си. После обявил, че му поверява царството си Чампанагър.

Така на бойното поле вместо звън на мечове, цвилене на коне и бойни викове се чували възторжени възгласи: „Да живее младият цар!“.

Настъпили дни на веселие и радост за всички.

[1] Паланкин — закрыта носилка за знатни хора. — Б.пр. ↑

ЗЛАТНИ ЦВЕТА

Някога в Уджейни живеел търговец на име Данта. Той имал много пари и си построил нова къща, голяма колкото царски дворец. Около нея имало градина с какви ли не цветя и плодни дървета. Данта решил, че ще отиде да живее там, когато цветята разцъфнат и дърветата се отрупат с плодове.

Но преди това извикал един гадател да се посъветва. Гадателят му казал, че още през първия ден в новия му дом ще се случи нещо необикновено.

Данта се уплашил. Той дълго и нетърпеливо чакал този ден, но като чул, че нещо ще се случи, радостта му помръкнала. Мислел си, че може да е нещо неприятно.

— Време е да се заселя в къщата — казал той на гадателя. — Но искам Вие да ми определите някой хубав ден.

— Няма по-хубав от този, за който вече Ви казах. Тогава трябва да направите голямо угощение в новия си дом.

Търговецът го послушал. В определения ден се събрали много роднини, приятели, търговци. Всички се възхищавали от къщата и хвалели търговеца. Но той бил унил. През целия ден очаквал да се сбъдне предсказанието, а нищо не се случвало.

Настъпила нощта. Гостите се разотишли. Търговецът също се прибрал в спалнята си и легнал в мекото легло, но не можел да заспи.

Продължавал да очаква чудото. И ето че след полунощ чул глас: „Аз падам!“. Уплашен, Данта скочил от леглото, огледал навсякъде и като не видял никого, си легнал. Тогава отново чул: „Аз падам!“. Този път гласът бил по-силен. Търговецът се разтреперал и когато още веднъж чул гласа, разбрал, че идва от тавана и погледнал страхливо натам. „Това е някой призрак, който иска да влезе в стаята“ — помислил си той и извикал от ужас. После побягнал навън. Минал през градината и се спрял чак на улицата. Като чули вика му, слугите станали и дотичали при него. Събрали се много хора и го заразпитвали какво се е случило. Търговецът им разказал всичко. Те го успокоили и го посъветвали да се върне вкъщи. Но той прекарал нощта на улицата. Прибрал се едва на сутринта.

Когато отново настъпила нощта, Данта си казал: „Предсказанието беше за вчера. Вече няма какво да се случи. Мога спокойно да отида да спя в стаята си“. Но след полунощ гласът отново се обадил и той пак избягал на улицата.

На другия ден отишъл в двореца.

— Царю — казал той, — с мене се случи нещо много лошо. С тежък труд си направих хубава къща и сега, когато заживях в нея, съм в опасност.

И търговецът разказал за случилото се.

— Не се безпокой! — рекъл му царят. — Ще ти дам охрана.

И той веднага изпратил войници да пазят къщата му.

Гласът се чул и тази нощ. Войниците започнали да претърсват къщата. Качили се и на тавана, но и там не намерили никого. Когато съмнало, разказали всичко на царя. С тях бил и търговецът. Разплакан, той заговорил:

— Царю, аз съм разорен. Не мога да живея в тази къща, а вече нямам пари да си построя нова.

Царят го успокоил:

— Ето ти пари да си построиш нова и да живееш спокойно. А пък аз искам още тази нощ да спя там.

Като чул това, търговецът казал:

— Недейте, царю! В къщата има призрак. Вие сте баща на целия народ. Ако с Вас се случи нещо, ще осиротее царството.

Царят се засмял:

— Та нали за да пазя народа си, аз съм кшатрие^[1]. Не подобава на воин да се плаши от такива малки опасности. Бъди спокоен, нищо лошо няма да ми се случи.

Царят отишъл в къщата. За него сложили легло, украсено със скъпоценни камъни. Пазели го няколко войници на тавана и няколко — пред вратата на стаята.

Времето минавало. Най-послед след полунощ гласът отново се обадил: „Аз падам!“. Царят веднага скочил от леглото, извадил меча си и извикал:

— Кой си ти? Ако имаш смелост, покажи се!

Тогава нещо със звън паднало точно в средата на стаята. След него се изсипал дъжд от златни цветя. От блясъка им в стаята станало светло като ден. Тогава царят видял, че това, което паднало най-напред, била една златна статуя. Той я взел в ръцете си и тя проговорила:

— Аз съм богът на щастието. От няколко дни се опитвах да направя щастлив търговеца, но той излезе страхливец. Боеше се да ме види. Аз помагам на смелите. Ти беше безстрашен и затова паднах при

тебе. Всички тези цветя са твои. Вземи ги и благоустройвай царството. Няма да те изоставя никога.

И статуята изчезнала. Като гледал купчината златни цветя, царят започнал да се смее. Войниците чули смеха му и влезли в стаята. Търговецът също влязъл и онемял от учудване. Стаята била пълна със златни цветя.

Когато царят разказал всичко, той силно се разкаял: „Да бях и аз толкова смел, всичкото това злато щеше да е мое“.

Царят взел златните цветя и ги сложил в царската хазна. А на търговеца казал:

— От сега нататък не трябва да бягаш от мястото си. Може би богът на щастието ще поиска отново да те посети.

Всички се засмели, а търговецът Данта потънал в земята от срам.

[1] Кшатрии — каста на воините в Индия. — Б.пр. ↑

СЕДЕМ ДНИ

Живял някога един богат търговец на име Девдат. Той притежавал несметни богатства.

Една нощ сънувал, че се разхожда в градината си и се радва на свежия прохладен вятър, на уханието на цветята, на сянката на дърветата. И когато минавал покрай едно дърво, видял малко момиченце с необикновена красота и сияние. Това можело да бъде само някоя богиня.

— Коя си ти, богиньо? — попитал той.

— Аз съм Лакшми — богинята на богатството. Омръзна ми да стоя затворена в твоя железен сандък. Затова излязох да се поразходя на чист въздух. На тебе също ти е приятно навън, нали? Тогава защо аз да стоя затворена? Много съм сърдита и днес ще напусна сандъка ти завинаги.

Като чул това, богатият търговец се разтреперал.

— Ти си богиня Лакшми? Моля те, прости ми! Ако ме оставиш, как ще живея — започнал да я моли той.

Но богиня Лакшми си тръгнала. На търговеца му приляло. Но после се съвзел, изтичал след нея и се хвърлил в краката ѝ.

— Богиньо, дай ми седем дни срок. Каквото искаш, това ще правя. Не съм знаел, че ти е нужен чист въздух. От сега нататък ще се грижа за тебе като за себе си.

Лакшми се спряла.

— Добре. Ще изпълня желанието ти, но при едно условие: да направиш приюти за бедни, манастири и странноприемници; да изкопаеш кладенци и да засадиш дървета край пътищата, където хората да си почиват през летните горещини и да утоляват жаждата си; да отвориш болници, в които бедните, гладните, сакатите да се лекуват безплатно. Това може да струва цялото ти богатство, но трябва да го направиш! Ако си съгласен, аз ще остана да живея при тебе, ако не — ще си отида завинаги.

И богиня Лакшми изчезнала.

Девдат много се уплашил. Той бил голям скъперник. Как щял да отдели толкова пари? Та той не позволявал да пропадне дори един грош! Гледал да не заплати труда на слугите си, а към бедните нямал никаква милост.

А сега Лакшми му заповядала да даде цялото си богатство. Този сън легнал като камък на сърцето му. Той го разказал на жена си.

— Лакшми си е отишла! — започнала да плаче тя. — Какво ще правим сега? Нима ще живеем в нищета? Бързо изпълнявай всичко, което ти е заръчала богинята!

Търговецът си мислел: „Едното е кладенец, другото е пропаст. Ако не дам парите, ще си отиде Лакшми и аз ще обеднея. Ако ги дам, пак ще бъда беден“.

Девдат изпълнил условието на Лакшми и след седем дни станал бедняк. Не му останал дори грош. От мъка не можел нито да яде, нито да спи. И толкова отслабнал, че заприличал на суха вейка.

Веднъж, като лежал гладен в леглото си, най-послед след полунощ заспал. Тогава пак се появила Лакшми и казала:

— Девдат, доволна съм от тебе и няма да те оставя. Стани да ме посрещнеш!

Но търговецът бил отчаян.

— Аз нямам вече богатство — едва промълвил той. — Всичко, което имах, свърши. Какво ще правиш при бедняк? А и как да те посрещна?

— Не, сине! Ти грешиш! Аз съм с тебе! Рано сутринта иди на брега на реката. Там ще видиш мъдрец, седнал под едно дърво. Доведи го в дома си. Нагости го с любов. После вземи една желязна пръчка и

го докосни с нея. Той ще се превърне в злато. С това злато отново започни търговия.

И богиня Лакшми пак изчезнала.

Девдат отворил очи. Радостта му била безкрайна. Бързо станал и на разсъмване отишъл на брега на реката. Дълго обикалял там, но нямало никого. Разтревожен, той решил да си тръгне и чак тогава изневиделица мъдрецът се появил под дървото.

Търговецът веднага му се поклонил. Завел го вкъщи. Направил всичко, което заръчала богинята в съня му. Мъдрецът наистина се превърнал в злато.

Девдат бил много щастлив. Благодарил на Лакшми хиляда пъти. Отново започнал търговия, която се разраствала не за дни, а за часове.

Потресен от случилото се, търговецът се променил. Постепенно той пак забогатял, но не се отказал да прави благодеяния. В целия град се заговорило за него.

В града живеел един бръснар. Веднъж той казал на жена си:

— Иди при жената на търговеца и разбери от нея тайната му: как се забогатява отново толкова бързо.

След няколко дни жената на бръснаря отишла при жената на Девдат и любезно я заговорила:

— По милостта на бога пак се върнаха хубавите дни за вас. Трябва да сте направили нещо добро, щом нито един ден не останахте гладни.

Жената на търговеца била откровена. Тя разказала всичко от начало до край.

Зарадвана, глупавата жена на бръснаря си отишла вкъщи и веднага разказала цялата история на мъжа си.

— Остави всичко — казала развълнувано тя — и утре сутринта рано-рано иди на брега на реката. Който мъдрец видиш да седи под дървото, хвани го. Така и ние ще станем богати.

И тя се засмяла самодоволно.

Бръснарят също бил глупав. Изпълнил всичко, което заръчала жена му. На другия ден отишъл на брега на реката. Случайно там седял един мъдрец. Той го завел в дома си и го нагостил. След това с желязна пръчка го ударил по главата. Алчен за злато, той го ударил с все сила, като се надявал, че така мъдрецът по-бързо ще стане златен.

Но станало съвсем друго. Мъдрецът извикал от болка:

— Ей, злодей, защо ме биеш?

И вместо да се превърне в злато, си оставал все същия. Бръснарят се ядосал. Той не обръщал внимание на охканията на мъдреца и го удрял с пръчката. Привлечени от виковете, се събрали много хора. Те завели двамата в двореца. Бръснарят казал:

— Царю, аз не съм виновен. Този мъдрец е нагъл. Толкова бой изяде и пак не се превърна в злато.

Царят го съжалил за глупостта му. Той извикал Девдат и поискал обяснение. Като го изслушал, царят казал:

— Глупако, ти си подражавал, без да мислиш. Търговецът е раздал цялото си богатство. Едва тогава Лакшми се е смилила над него. Ти какво си дал? Какво добро си направил? За да искаш да получиш, трябва първо да дадеш!

Бръснарят се разкаял за постъпката си. Вместо да стане богат за седем дни, той влязъл в затвора за цял живот. Какво можело да се направи! Ако не изкупел вината си за побоя над мъдреца, щял да носи греха си седем живота.

ЦЕНАТА НА НАРА

Веднъж преди много, много години двама монаси отивали в Басантпур. Единият бил стар, а другият — млад. По пътя заваял силен дъжд и те се скрили под едно дърво. Но като разбрали, че дъждът няма да спре скоро, мокри продължили пътя си.

Наблизо имало малко село. Там потърсили подслон. Старейшината ги посрещнал с голямо уважение и ги настанил в дома си. Предложил им ядене, но двамата монаси отказали. По-старият рекъл:

— Не можем да приемем храна от тебе, защото си ловец. Ако в селото има дом, където не се яде месо, ще отидем да се нахраним там.

Старейшината им посочил едно такова семейство, но в поройния дъжд трудно можело да се стигне дотам. Минали четири денонощия, но дъждът не спирал. И през цялото това време монасите не хапнали нищо.

Най-после дъждът спрял. Слънцето отново изгряло. Мокрите зелени дървета заблестели. Старейшината завел монасите при селянина, който не ядял месо, и му рекъл:

— Тези свети хора останаха у нас няколко дни, но не пиха дори вода. Ние сме ловци и те не приеха храната ни. Затова ги доведох при тебе.

Селянинът веднага изразил уважението си към гостите, а на старейшината казал:

— Много съм Ви благодарен, че доведохте монасите при мене. Ще мога да науча от тях много неща.

— Аз нищо не съм направил — възразил старейшината. — Късметът си е твой.

И старейшината си тръгнал.

Селянинът настанил монасите в къщата си. Жена му също ги приела с голямо уважение.

— Яденето е готово — каза тя. — Първо си починете, а после заповядайте на трапезата.

Гостите разгледали къщата и разбрали, че селянинът и жена му са бедни хора. Не им се искало да им отнемат от оскъдната храна.

Старият монах рекъл:

— Ние отиваме в Басантпур да прекараме сезона на дъждовете. Но валежите започнаха по-рано. Налага се да прекараме четири месеца тук, но не искаме да ви бъдем в тежест.

— Почитаеми — казал селянинът, — вярно е, че сме бедни, но от Вашето гостуване няма да обеднеем повече. Вие притежавате мъдрост, която е най-голямото богатство. Това, което ще спечеля, като Ви слушам, докато сте тук, не мога да спечеля цял живот с работа. Защото само знанието извисява човека. Не се безпокойте за нас и заповядайте на трапезата.

Монасите много се зарадвали на думите му и приели поканата. Селянинът им дал всичкото ядене. Гостите настоявали да оставят храна и за себе си, но стопаните не ги послушали и през целия ден не хапнали нищо.

Така тези свети хора заживели в къщата на селянина. Отдавали се на молитва по няколко дни и тогава не приемали храна. В дните, когато те се хранели, стопаните гладували.

Минали четири месеца.

Един ден монасите решили да тръгнат за Басантпур. Когато пристигнали там, отишли да обядват при най-богатия търговец в града. Той ги нагостил с радост и ги изпратил чак до манастира.

Оттогава всеки ден отивал да вземе монасите от манастира и след обяда ги изпращал.

Един ден по пътя младият монах казал на стария:

— Този търговец е много добър човек. Приема ни в дома си с голямо уважение и любов.

Старият монах се усмихнал.

— И все пак не е толкова голямо уважението му, колкото на селянина.

Търговецът, който вървял зад тях, чул разговора им. Искало му се да разбере кой е човекът, за когото говорят, но замълчал. Но един ден попитал и старият монах отговорил:

— Това е един беден селянин, който ни даваше всичкото си ядене. Ти имаш река от пари. Ако отделиш малко от тях, изобщо няма да се усети. А за да ни нахрани, селянинът гладуваше. Когато човекът има малко и го даде всичкото, наистина е голям дар.

Тогава се отворили очите на търговеца. Той си мислел, че е много добър и възвишен човек, защото винаги приемал монаси в дома си и правел много дарения. Но това, което чул сега за непознатия, го поразило.

Един ден селянинът дошъл в Басантпур. Надявал се, че монасите са още там и ще ги види. Отишъл да ги търси в манастира. Случайно там бил и търговецът.

— Монасите ми разказаха много хубави неща за тебе и аз се радвам, че се запознахме — казал той. — Каня те днес у нас на вечеря.

— Много съжалявам, но не мога да дойда — отговорил селянинът. — Дал съм обет да не се храня в чужди къщи.

— Но ние сме братя! — възразил търговецът. — Защо се стесняваш да дойдеш в дома на брат си?

Селянинът много се учудил, че търговецът го кани така настоятелно.

— За обета няма значение дали сме братя или не — добавил той. — Трябва да го изпълнявам винаги и навсякъде.

Но търговецът не го оставял:

— Тогава ела само да поговорим.

Селянинът се съгласил и отишъл вечерта у търговеца. Те си поговорили за разни неща и гостът се приготвил да си върви. Тогава търговецът поискал да му подари 50 хиляди златни монети, но селянинът не ги приел.

— Аз се храня само от парите, които съм спечелил с труда си. Не искам да вземам пари от никой друг.

Търговецът се съгласил с него и попитал:

— Тогава кажи ми какво мога да купя от тебе?

— В градината си имам няколко нариви дървета, които раждат много плодове. Те са сочни и така натежават, че клоните им увисват до земята. Ако имате нужда, ще Ви ги изпратя.

Търговецът много се зарадвал.

— Донеси ми всичките. Аз ще ги изпратя с моите кораби да се продадат. Така ще имаш добра печалба.

Селянинът се съгласил. И за късмет този път дърветата били така отрупани с плодове, както никога дотогава. Той изпратил всичките.

Търговецът ги дал на своя помощник и заръчал:

— Тези нарове са на най-добрия ми приятел. Другата стока може и да остане, но тях трябва да продадеш на всяка цена!

Помощникът натоварил наровете и корабите тръгнали. Той спирал да търгува на много места. Пристигнал и на един остров. Царят на острова имал единствен син, който бил тежко болен. Много лечители идвали, но никой не могъл да му помогне. Само един от тях казал:

— Аз мога да излекувам принца. Но лекарството, което имам, може да му помогне само ако се взема със сок от нар. Трябва отнякъде да намерите този плод.

Като чул това, царят се угрижил. На острова нямало нариви дървета. Откъде щял да намери нар? Тогава някой му съобщил, че на пристанището са пристигнали търговски кораби и царят веднага го изпратил да пита за този плод.

Помощникът на търговеца едва тогава се сетил за чувала с наровете и веднага го дал:

— Занесете този чувал на царя. Каквото иска да плати, да го сложи в чувала.

Като видял толкова много плодове, царят се зарадвал, че синът му ще оздравее. Лечителят се заел да лекува принца и много бързо царският син се оправил.

Царят щедро възнаградил лечителят и изведнъж се сетил и за продавача на нарове. Той попитал хората си колко струват плодовете и те му предали какво е казал търговецът. Царят напълнил едно малко сандъче със скъпоценни камъни и златни монети, сложил го в чувала и го изпратил на кораба.

Помощникът на търговеца захвърлил чувала в един ъгъл и корабите се завърнали в Басантпур. Като се срещнал с помощника си, търговецът най-напред попитал на каква цена е продал наровете. Помощникът отговорил:

— Господарю, дадох наровете на един цар. Каквото е платил за тях е в този чувал, но аз не съм поглеждал в него.

Търговецът много се зарадвал. Помислил си: „Царят сигурно добре е платил“. И без да отваря чувала, го изпратил на селянина.

Жената на селянина отворила чувала и намерила сандъчето със скъпоценностите. Селянинът помислил, че по този начин търговецът

иска да му помогне. Затова взел сандъчето и отишъл при него.

— Защо ми даваш такова голямо богатство? Аз няма да го приема. То не може да ми помогне. Напротив, може само да ме накара да мисля и да върша лоши неща, да стана мързелив и когато свърши богатството, да не съм годен за работа. Вземи си го обратно.

Търговецът разказал всичко на селянина. Заклел се, че това е цената на нарвете и той не е прибавил нито грош от себе си. Извикал и помощника си да потвърди думите му. Най-после селянинът повярвал и като благодарил, взел сандъчето.

С тези пари той започнал търговия и животът му се променил. Скоро забогатял и построил много манастири. Дълго търсил монасите, които преди време живели при него, но никъде не ги намерил. Той вярвал, че тъкмо на тях дължи благополучието си.

Хората говорели, че е спечелил богатството си от продажбата на нарвете, но то било награда за неговата добродетелност.

ЗАКЛИНАНИЕ

Царят на Чанпапур, Аридаман, имал син на име Шрипал. След смъртта му той наследил престола.

Но още в началото на царуването си Шрипал се разболял неизлечимо. От болестта тялото му започнало да вони. Царедворците и министрите не могли да понесат ужасната миризма, но не смеели да му кажат.

Един ден царят разбрал, че хората се отвращават от него. Никой не искал да седне наблизо. Всички се страхували от болестта му. Тогава той отстъпил царството на чичо си Вирдаман и отишъл да живее в гората в една колиба.

Отвъд тази гора било царството Уджени. Царят на Уджени, Пахупал, имал две дъщери — Сурсундари и Менасундари. По-голямата принцеса Сурсундари по цял ден се гледала в огледалото и се развличала, а по-малката била ученолюбива и живеела скромно.

Един ден Пахупал седял в градината с министрите си. Двете му дъщери също били там. Като ги гледал, царят си помислил, че вече са за омъжване и казал на по-голямата си дъщеря:

— Дъще, време е да се омъжиш вече. Кажу ми, избрала ли си някой принц?

Сурсундари харесвала принца на Кошамби и казала на баща си. След това царят попитал Менасундари.

— Татко, за когото Вие ме омъжите, него ще обичам — отговорила свенливо тя.

Тогава Пахупал попитал:

— Ами ако те омъжа за някой недъгав?

— Аз ще го излекувам — казала девойката. — Ето билката гандходхък. Даде ми я днес моят учител. Човек оздравява само от едно докосване до нея.

Царят много се ядосал. Той взел билката и я хвърлил. На следващия ден отишъл на лов в гората. Там срещнал Шрипал. Тогава си спомнил разговора с дъщеря си и си помислил: „Тя много вярва в силата на молитвата. Нека се омъжи за него, да видим какво ще направи“.

И той я омъжил за Шрипал. Менасундари много се грижела за съпруга си. Всеки ден отивала в храма да се моли на богинята. Вземала оттам светена вода и напръсквала с нея тялото му.

Шрипал оздравял. Изчистил се от лошата миризма. Пахупал бил потресен от станалото чудо. С голямо уважение той поканил дъщеря си и зет си да живеят в двореца.

Но един ден Шрипал казал на Менасундари:

— Не искам да живея тук. Аз имам свое царство и утре ще отида да си го върна от чичо.

На другия ден той отишъл при Вирдаман. Когато чичото разбрал, че е дошъл за царството си, не го приел и изпратил да му съобщят, че няма да го даде без война. Шрипал се върнал при жена си и ѝ казал:

— Отивам да спечеля пари и да създам своя войска. След това ще завоювам царството си и ще възвърна честта на семейството. Ти живея тук и ме чакай. След дванадесет години аз ще се върна.

Менасундари не искала да го пусне, но той не я послушал. С болка в сърцето тя го изпратила на път.

Шрипал вървял дълго, докато най-после пристигнал във Вацнагър. Това бил голям град с широки и чисти улици и градини с много цветя и дървета. А сградите му били високи и красиви, със златни куполи. Шрипал обиколил целия град и когато се уморил, спрял в една градина да си почине. Там под едно дърво, седял човек със скъпи дрехи и златни накити. Той бил със затворени очи и тихо повтарял някакво заклинание. Но от време на време се разсейвал.

Личало, че го прави насила, а не от сърце. Като го гледал, на Шрипал му станало смешно и отишъл при него.

— Приятелю — каза му той, — изглежда заклинанието е много трудно. Да ти помогна ли с нещо?

Човекът отворил очите си:

— Тъкмо навреме си дошъл, братко. Ти позна, че не се моля от сърце и ми е трудно. Моят учител ми даде две заклинания и аз от една седмица седя тук и ги повтарям, но не мога да постигна нищо. Ако искаш, ще ти ги кажа. Ти ми изглеждаш сериозен. Може да получиш сила от тях.

— Аз съм пътник — рекъл Шрипал. — Сърцето ми е променливо. Заклинанието си е твое и ти трябва да получиш силата от него. Аз не искам да вземам нищо чуждо.

Но човекът възразил:

— Аз ти го подарявам от сърце. То ти се дава по съдба. Хайде седни тук да те науча!

И той му казал заклинанието. Шрипал започнал да го повтаря. Той така се вгълбил в себе си, че не виждал какво става наоколо и само за един ден получил силата. Когато отворил очи, видял пред себе си непознатия човек със сияещо от радост лице.

— Тези две заклинания дават сила за победа над враговете и предпазват при опасност от вода — рекъл му той. — Когато имаш нужда, ще ги използваш.

След това непознатият изчезнал. Той не бил обикновен човек, а един голям мъдрец, който искал да му помогне.

Шрипал напуснал Вацнагър и отишъл в пристанищния град Бхандоч. Първо разгледал града, после си потърсил усамотено място за живеене. Намерил един изоставен, полуразрушен храм и се настанил в него. Сутрин и вечер Шрипал се молел на бога да му помогне, а през деня си търсел работа.

Веднъж търговецът Дхавал пристигнал на пристанището със своите петстотин кораба. Те носели скъп товар.

Търговецът купил някои неща и от Бхандоч и се приготвил да отплава. Но корабите не можели да тръгнат въпреки усилията на хората му. Учуден, той отишъл при един гадател в града.

— Богинята на водата е спряла корабите ви — казал гадателят. — За да я омилостивите, трябва да направите жертвоприношение —

главата на един човек.

Като чул това, Дхавал много се разтревожил. Той не искал да убива никого, но нямал друг изход. Затова решил да изпълни съвета на гадателя. „Но кого да пожертвам? — мислел си той. — Нито мога да погубя свой работник, нито да убия човек на улицата. Защото, ако се разчуе, царят ще ме залови и осъди.“

С тези мисли търговецът отивал към пристанището. Но край пътя видял Шрипал, който седял със затворени очи. „Работата се справи — казал си той. — Това място е безлюдно. Никой няма да ме види, ако взема този човек за жертвоприношението.“ И той тихо казал на хората си да го отвлекат и да отсекаат главата му.

Когато пристигнали на кораба, Шрипал разбрал какво се готви и попитал:

— Преди да ме убиеете, кажете ми в какво ме обвинявате.

Търговецът отговорил:

— Богинята на водата е сърдита и спря корабите ни. Гадателят каза, че с жертвоприношението ще я омилостивим и корабите ще тръгнат.

Като чул това, Шрипал се засмял:

— Хубава работа! Нима смъртта на един човек ще омилостиви богинята? Не мисля, че тя може да се радва на такова деяние. Гадателят сигурно ви е излъгал, за да ви вземе парите. Вие само искате корабите ви да тръгнат, нали? Аз мога да ги задвижа, без да ме убивате. Отвържете ме и ще видите.

Търговецът много се ядосал.

— Ти за глупаци ли ни смяташ? Та нали ще избягаш, ще съобщиш на царя и той ще ни обеси.

Шрипал им казал:

— Вие сте толкова много, а аз съм сам. Ако се опитам да бягам, лесно ще ме хванете. Елате всички близо до мене!

Търговецът помислил малко и го отвързал. Шрипал казал заклинанието и корабите, които стоели като вкаменени, потеглили. Щастлив, търговецът го направил свой приятел и му подарил лодка, пълна със скъпоценности. А когато узнал, че той също е пътник, поканил го да тръгне с тях. Шрипал се съгласил и корабите отплавали. Всички били много весели: едни пеели, други танцували безгрижно. Но изведнъж ги нападнали пирати. Хората на търговеца се били храбро, но не могли да ги победят. Пиратите вързали търговеца, за да го отвлекат. В това време Шрипал казал заклинанието за враговете и ги обезсилил. Хората на търговеца ги заловили и вързали. А за голямо

учудване на всички, въжето, с което бил вързан Дхавал, само се отвързало. Той заповядал на хората си:

— Бийте пиратите, за да не нападат повече никого!

Те започнали да ги бият, но Шрипал ги спрял.

— Оставете ги! — викнал им той. — Не с бой ще ги оправите, а с любов. Любовта е най-голямата сила!

След като се подвоумил малко, търговецът се съгласил с новия си приятел. Той освободил всички пирати, а Шрипал излекувал раните им. После им дали хубава храна, дрехи и скъпоценности и ги пуснали да си вървят.

Пиратите разказали всичко на главатаря си. Той много се учудил.

— Никога не съм срещал такъв човек и искам да отида да го видя!

И като напълнил пет лодки със скъпоценности, веднага потеглил с пиратите си към кораба.

Хората на търговеца ги видели и извикали:

— Вижте, господарю, вашият приятел ги освободи и те пак идват да ни нападнат. Този път сигурно ще ни вземат всичко!

Но пиратите не ги нападнали. Шрипал ги извикал на кораба и главатарят му казал:

— Донесли сме Ви подарък и обещаваме, че повече никога няма да правим обири. От днес нататък ние сме Ваши хора. Когато имате нужда, повикайте ни.

И те му обяснили къде да ги търси. А като видял това, търговецът още повече повярвал на Шрипал.

След няколко дни корабите на търговеца Дхавал пристигнали на остров Хансвип. Този остров се славел с богатствата си и затова там се стичали много търговци от близо и далеч. На острова имало мини за злато, сребро и скъпоценни камъни, а в горите му — много сандалови дървета. Хората, които живеели там, били много богати.

Търговецът купил злато и сребро, скъпоценни камъни, санталово дърво. Шрипал също разглеждал богатствата на острова. На едно място имало златен храм. Той така блестял, че привличал хората още отдалече. Шрипал поискал да го разгледа. Но когато приближил, видял, че всички големи златни врати, по които с разноцветни лъчи светели скъпоценни камъни, били затворени. Около храма обикаляли стражи. Шрипал ги попитал кога ще отворят вратите.

— Изглежда си странник — рекъл един войник — и затова не знаеш, че никога няма да ги отворят. Царят на този остров е построил храма преди двадесет години и оттогава вратите са така затворени. Много хора са се опитвали да ги отворят, но дори най-силните не са успявали.

— А аз да ги отворя ли? — попитал Шрипал.

Войниците се изсмели.

— Как ще ги отвориш? Но ако искаш, опитай и ти.

Шрипал казал заклинанието, докоснал вратата и тя се отворила. Като видели чудото, стражите веднага го завели при царя и му разказали всичко. Царят много се зарадвал и заповядал да украсят празнично града. Той имал една-единствена дъщеря Рътнъманджуша, с която се сдобил след много молитви. Имало предсказание, че тя ще се омъжи за този, който отвори вратите на храма. Затова царят предупредил стражите да му съобщят веднага, щом се появи този човек.

Натъкмили Шрипал като за сватба и заедно с него всички отишли в храма. Там го оженили за принцесата. След това имало богато угощение за всички.

В същото време търговецът търсел Шрипал и се чудел къде е изчезнал. Но когато дошъл на угощението, разбрал какво се е случило.

Няколко дни след сватбата Шрипал поискал да замине с принцесата и царят ги изпратил с радост.

Но по пътя търговецът се влюбил в Рътнъманджуша и я затворил, а Шрипал хвърлил в морето.

С плуване Шрипал стигнал до град Кънчанпури. Там на царската дъщеря Гунмала предсказали, че ще се омъжи за този, който има сила да преплува цялото море. Когато тя разбрала, че Шрипал е преплувал морето, веднага се омъжила за него.

Неочаквано и търговецът дошъл в този град. Той отишъл при царя да му покаже скъпоценности. Там видял жив и здрав Шрипал, седнал редом до царя. Като узнал, че е царски зет, търговецът изпитал ревност и казал на царя:

— Вашият зет е шут, аз го познавам отдавна.

Царят се засрашил и попитал Шрипал дали това е истина. Но той не му отговорил, защото никой там не го познавал и нямало да му повярват. Само на Гунмала разказал всичко.

— Трябва да намериш принцеса Рътнъманджуша — рекъл ѝ той. — Тя ме познава и ще разкрие истината.

Гунмала успяла да освободи Рътнъманджуша от затвора на търговеца и я завела при Шрипал. Като го видяла, тя плакала много.

Царят узнал истината и много се ядосал на търговеца. Повикал го в двореца и му казал:

— Ти искаш да погубиш човека, който ти е помогнал. Такива като тебе не трябва да живеят.

И той заповядал да го обесят. Но Шрипал помолил да го освободят. Неговата доброта развълнувала много търговеца. От срам и угризения, той се удавил в морето.

С делата си Шрипал станал много известен. Могъщи царе му изпращали вести и предлагали приятелството си. Той се сприятелил с всички.

Една нощ, когато се събудил, Шрипал си спомнил за Менасандари и баща ѝ. И още на другия ден тръгнал към царството им, заедно с жените и войската си. Като го видял, царят много се зарадвал и го поканил да остане при него. Но Шрипал искал да си върне царството от чичо си Вирдаман и отново му изпратил вест. Вирдаман се ядосал и казал на вестносеца да му предаде, че му обявява война.

— Времената се промениха. Сега Шрипал е много храбър и има голяма войска. Не е добре да воювате с него — посъветвал го вестносецът.

— Я не ме плаши! Аз го познавам. Когато беше болен, дойде при мене разплакан, а щом оздравя и поиска царството, аз му отказах и той избяга далече. Откъде сега има толкова голяма войска. Не! С него ще се срещнем само на бойното поле!

Вестносецът разказал всичко и на другия ден Шрипал отишъл с войската си на бойното поле. Като видял многобройната му войска, чичото веднага се предал.

Шрипал си върнал царството и отново станал цар, а Менасандари — първа царица. Рътнъманджуша и Гунмала също били царици.

Храбрият Шрипал царувал много години и до края на живота си запазил своята доброта и любовта си към хората.

ЛЕТЯЩИЯТ МИНДЕР

Царят на Каушамби имал единствен син, на име Басантасен. Той вече остарявал и се надявал на неговата помощ, но принцът никак не се интересувал от царските работи. Заедно с приятеля си Мадхао, който бил син на министър, се били отдали на удоволствия и пьянство.

Царят много се тревожел и как ли не го поучавал, но нямало никаква полза. Накрая му казал:

— Когато аз затворя очи, ще бъдеш неопитен и съседните царе ще завладеят царството ни. Тогава ти ще останеш на пътя гол и бос, а не си свикнал да работиш и ще умреш от глад. Затова е добре отсега да оставиш охолния живот и да отидеш някъде другаде.

Басантасен се вслушал в думите на баща си и напуснал царството. Неговият приятел Мадхао също тръгнал с него.

— Приятелю — казал му той, — ние прекарахме заедно безгрижните години. Няма да те оставя сам и в трудностите.

Двамата приятели дълго вървели, докато стигнали до едно малко селце на дърводелци. Те останали да живеят там и изучили дърводелския занаят. Заедно с другите дърводелци Басантасен и Мадхао отивали в гората да секат дърва, от които после правели различни неща и ги продавали в града.

Веднъж в селото дошъл един мъдрец. Всички го слушали с голям интерес. На всеки той дал някакво наставление. Басантасен също отишъл при мъдреца.

— Не бива да сечеш младите дървета — казал му старецът. — Те ни правят сянка. На птиците дават подслон. Хранят ни с плодовете си. Помисли, ако не сечеш младите дървета, какво голямо добро ще направиш и на хората, и на животните!

Момъкът обещал, че ще изпълни заръката му.

Един ден Мадхао се разболял. Басантасен отишъл в гората сам. Но този ден не намерил нито сухи дървета, нито дори нападали по земята сухи клони. А млади дървета не можел да сече, защото дал обет. Няколко дни, гладен и жаден, той обикалял гората да търси сухо дърво, но напразно.

И когато съвсем се отчаял, неочаквано Басантасен видял полуразрушен храм и си помислил: „Вратата на храма е от сухо дърво. Ще взема нея“. Но когато замахнал с брадвата си, чул глас: „Какво правиш, глупако! Това е врата на храм! Ще бъдеш наказан!“.

Басантасен рекъл:

— Наказанието, каквото и да е то, ще се изпълни по-късно. Сега трябва да спечеля малко пари, за да излекувам приятеля си.

Тогава се появило божеството, което пазело храма и казало:

— Аз те изпитах. Ти изпълни обещанието си и затова ще те възнаградя. Наблизо има река. Там ще намериш едно ценно дърво. От него можеш да направиш каквото си поискаш.

После божеството изчезнало.

Принцът отишъл на брега на реката. Във водата плавал дънер от сандалово дърво. Той го извадил и занесъл в селото. Мадхао вече бил здрав. Басантасен продал част от дървото и с парите купил разни инструменти, които му били необходими за работа. От останалото дърво направил един много красив летящ миндер. Когато поискал, можел да се издига с него в небето и да пътешества.

Басантасен решил да го изпробва. Той се вдигнал високо в синьото небе и се почувствал много щастлив. После взел и Мадхао и полетели заедно над села и градове.

В един град видели красива градина с високи дървета. Клоните им били преплетени като решетка на прозорец. Тази гледка много се харесала на Басантасен. Той се спуснал над градината и с летящия миндер започнал да изрязва в кръг решетката от клони. Безмилостно прекършените млади клонки нападали по земята. Когато се уморил,

принцът поискал да кацне, но летящият миндер не се подчинявал. Напротив, започнал да се върти още по-бързо.

Разтреперан той казал на Мадхао:

— Изглежда няма да спре никога. Хвани се за някой клон и скочи. После ще скоча и аз.

Мадхао се хванал за един клон, но клонът се изплъзнал от ръцете му и той паднал на земята. А преди Басантасен да успее да скочи, летящият миндер бързо се издигнал високо и продължил да кръжи в небето.

Минали няколко дни. Гладът и жаждата измъчвали принца. Страдал и от раздялата с приятеля си. Изведнъж той се досетил, че всичко това се е случило, защото неволно е унищожил млади дървета и започнал да се разкайва.

Тогава летящият миндер забавил хода си и Басантасен се приземил. Мястото, където спрял, било пусто. След толкова дни летене в небето, момъкът бил уморен и изгубил съзнание.

След малко оттам минал един търговец от града. Той го пренесъл с летящия миндер в дома си и го излекувал. Когато Басантасен се съвзел, търговецът го попитал:

— Кой си ти? Как попадна тук?

Принцът му казал, че е дърводелец, но търговецът не му повярвал:

— Рубинът не може да се скрие в парцали. Ти сигурно си някой царски син.

Тогава Басантасен му разкрил цялата истина. Търговецът го приел в дома си като свой син.

Веднъж той го извел да му покаже града, който бил пръв по красота и богатство. На едно място Басантасен видял два съвсем еднакви високи двореца и учудено попитал:

— Нима тук царете са двама? Защо има два двореца?

Търговецът му обяснил:

— Нашият цар се ожени втори път, но от първата си жена има дъщеря. За да я спаси от гнета на втората майка, царят ѝ построи отделен дворец. Много слуги и слугини ѝ прислужват и много войници я пазят.

У Басантасен се породило желание да види двореца на тази чудна принцеса. Когато през нощта всички заспали, той приготвил летящия миндер и само след час пристигнал в стаята ѝ. Принцесата спяла.

Басантасен измислил една хитрост. Той взел от масичката до леглото ѝ златната манерка, украсена със скъпоценни камъни, и я сложил на пода, а копринените ѝ чехли сложил върху масичката. После разменил меката ѝ завивка с тази на слугинята.

Принцесата ожадняла и посегнала към масичката, но вместо манерката хванала чехлите.

— Кой размести нещата в стаята? — извикала тя.

Слугинята Малти дотичала и казала:

— Трябва да е някой магьосник. Твоята стая, принцесо, е на най-високия етаж. Кой друг може да стигне дотук?

И двете момичета решили да не спят през следващата нощ, за да видят кой ще дойде.

Когато през нощта Басантасен слязъл с летящия миндер, Малти го хванала и завела при принцесата.

— Човекът е тук. Дойде с летящ миндер.

— Това е крадец — казала принцесата. — Влиза в двореца без позволение. Трябва да се накаже.

Като чул това, Басантасен се отскубнал от Малти и отлетял с миндера.

Принцесата изпратила слугинята да го търси. Малти обиколила навсякъде. Сигнала и до къщата на търговеца и познала Басантасен.

— Я виж къде се криел крадецът! Хайде, тръгвай! От наказанието няма да се отървеш.

Тогава търговецът ѝ разказал всичко за Басантасен. Малти пък го разказала на принцесата и я посъветвала:

— Омъжи се веднага за него, принцесо! Вчера научих от майка си, че мащехата ти се готви да те даде на някакъв малоумен.

На принцесата ѝ харесал Басантасен. Тя била готова да се омъжи за него.

Търговецът и жена му тайно се приготвили за сватбата. През нощта Басантасен отишъл с летящия миндер да вземе принцесата и направили сватбата в дома на търговеца. После той пак си я върнал в двореца.

На другия ден неочаквано при принцесата дошла мащехата. Като разбрала, че тя вече е омъжена, веднага я затворила в подземието, а Малти била с камшик и я питала:

— Казвай за кого се омъжи принцесата!

Но слугинята не ѝ казала нито дума. Тя само повтаряла:

— Не зная, царице! Тя се омъжи тайно.

Като не научила нищо от нея, царицата я оставила.

Малти успяла да разбере къде е заключена принцесата. Тя знаела от майка си, че това подземие има таен изход в гората, който не бил известен на новата царица.

Вярната слугиня решила да спаси принцесата. Тя облякла желязна ризница и сама отишла в гората при изхода на подземието. Той не бил използван от години и бил обрасъл с бодливи храсти. В едната ръка Малти носела фенер, а в другата — меч. С меча сечела храстите и си проправяла път. След няколко часа стигнала до стената на подземието и с опипване открила една цепнатина. Тя ударила силно с крак и на стената се отворила дупка като врата.

Малти извикала. Принцесата била отпаднала, защото няколко дни не била яла. Тя чула гласа на слугинята и запълзляла към нея. Малти я взела и изнесла през тайния изход. По това време случайно в гората бил Басантасен с летящия миндер. Щастлив, той взел принцесата и я занесъл в дома на търговеца. Търговецът му казал:

— Сине, сега ти трябва да заминеш с принцесата в твоето царство. Там ще бъдеш в безопасност.

Принцът прегърнал търговеца и жена му и им благодарил. А принцесата казала на Малти:

— От днес ти не си ми слугиня, а сестра, каквато не се среща често, и ще живееш с нас.

Басантасен взел принцесата и Малти и тръгнал. Те прелетели над градината, където останал неговият приятел. Принцът слязъл от летящия миндер и започнал да търси Мадхао. Намерил го в едно село. Двамата се прегърнали. После се прибрали в Каушамби. Царят и министърът били много щастливи да видят живи и здрави синовете си след толкова години. Всички в царството се радвали. Разказали на царя за Малти. Той с радост я приел като своя дъщеря, омъжил я за Мадхао и вдигнал голяма сватба.

ПАДМАВАН

В град Вешали живял богат търговец на име Ришабхасен. Той не само притежавал голямо богатство, но и бил много добродетелен. Затова заслужил доверието на цар Удейн и бил негов пръв приятел.

Ришабхасен имал голяма къща с красива градина. А далече от града търговецът направил още една градина. В нея имало чудно езеро, където сини и бели лотоси цъфтели през всички сезони. Затова я нарекъл Падмаван — Градина на лотосите.

Но въпреки всичко съпругата на търговеца не била щастлива. Тя имала осем сина, но си нямала дъщеря. Затова била винаги тъжна.

Един ден Ришабхасен се посъветвал с царския гадател, който му казал:

— Ще имате дъщеря, но трябва да я измолите от богиня Ямуна. Жена ви трябва да се откаже от всички удоволствия и да заживее в лишения, да спи върху голата земя и да гладува.

Търговецът казал това на съпругата си. За да си има момиченце, тя била готова на всичко. Веднага поставила статуя на богиня Ямуна в градината и започнала да прави богослужения. Молела се с голяма вяра и спяла върху рогозка до статуята.

Една нощ сънувала, че река Ямуна нахлула в градината. Сините ѝ води били развълнувани. Само след миг реката заляла всичко. Тогава над вълните изплувал златен трон, на който седяла богинята, облечена

в бяло. Лицето ѝ светело ослепително. Тя имала четири ръце и във всяка от тях държала по един син лотос.

— Дъще, доволна съм от тебе — казала богинята. — Ти скоро ще станеш майка на красива дъщеря.

И богинята хвърлила един син лотос върху гърдите на жената. Тя го взела и тронът изчезнал. След това и развълнуваните води на реката се оттеглили.

Жената на търговеца се събудила разтреперана. Огледала се наоколо. Нямаło дори капка вода. Само върху гърдите ѝ имало един син лотос. Тя взела цветето и отишла при търговеца. Разказала му съня си.

— Добре — казал той. — Богиня Ямуна е чула молитвите ти. Най-после ще видя лицето ти усмихнато.

След време наистина им се родила дъщеря. Нарекли я Тарангвати.

Родителите обградили детето с много нежност и любов. Много слугини се грижели за него. Люлеели го в люлка, украсена със скъпоценни камъни. Давали му играчки от злато и сребро. А когато то проговорило, изпълнявали всичко, което пожелало.

Така Тарангвати станала на пет години и трябвало да започне училище. Изпратили я да учи в един ашрам^[1] далече от града.

Ашрамът се намирал сред красива гора. Какви ли не цветя и дървета растели наоколо! Пеели птици. А наблизо имало езеро. Красотата на природата пленила малката Тарангвати. Тя гледала тази красота и ѝ се искало да я запази завинаги. Така започнала да рисува и всички харесвали картините ѝ.

Един ден, както седяла на брега на езерото и рисувала, Тарангвати паднала в несвяст. Приятелките ѝ се уплашили и изтичали при учителя. Той ѝ помогнал да се съвземе, а после я изпратил вкъщи.

Като я видяла, майка ѝ се разплакала. Та нали тя била единствената ѝ дъщеря, с която се сдобила толкова трудно!

Извикали много лечители, които разпитали Тарангвати и тя им обяснила:

— Стори ми се, че съм виждала това езеро някъде преди и като се замислих, зави ми се свят.

Всички лечители дали своето лекарство, но нямаło никаква полза. Когато отивала в ашрама и виждала езерото, Тарангвати винаги

губела съзнание.

— Тя не трябва да живее повече в ашрама — казал учителят ѝ. — Нека да продължи учението си вкъщи. Като не вижда езерото, може би болестта ѝ постепенно ще изчезне.

Тарангвати започнала да учи вкъщи. През свободното време рисувала и се забавлявала в градината с приятелки.

Приятелят на търговеца, Кулмашахаста, имал дъщеря на име Сарсика. Тя също напуснала ашрама и учела заедно с Тарангвати. Двете момичета били винаги заедно. Така Тарангвати не излизала никога от къщи навън.

Времето минавало. Постепенно двете приятелки пораснали и станали красиви девойки.

Жената на градинаря на Падмаван всеки ден донасяла на Тарангвати букети цветя: понякога рози или жасмин, а понякога невен — царицата на нощта.

Един ден, рано сутринта, девойката получила букет от панкурия. Това били големи колкото чаши седемлистни цветя, бели като мляко. Букетът бил оставен в кошница пред търговеца. Дотичала Тарангвати и извикала от възторг:

— О, какви големи, удивително красиви цветя!

Тя ги взела и започнала да им се любовува.

Търговецът също ги разгледал и открил между тях едно жълто цвете. Това го озадачило:

— Седемлистните цветове на панкурията са бели. Чудно как този е станал жълт.

Цветето било седемлистно както всички останали, но било жълто. Тарангвати никога не била виждала нито Падмаван, нито дървото със седемлистните цветове. Но тя си представила всичко и като помислила малко, казала:

— Татко, това дърво сигурно расте на брега на езерото и един от клоните му се е надвесил над него. Пчелите и осите кацат ту върху лотосите, ту върху неговите цветове. Така от жълтия прашец на лотосите неговите цветове също са станали жълти.

Търговецът се зарадвал:

— Дъщеря ни е много умна! Всичко е точно така!

Като чула това, девойката започнала да настоява да види Падмаван. Търговецът приготвил колесница за дъщеря си и нейната

приятелка. Когато пристигнали, Тарангвати била удивена от красотата на Лотосовата градина. „Защо досега не съм видяла това толкова красиво място?“ — помислила си тя. Като се разхождали, девойките стигнали до езерото. Дървото със седемлистните цветове наистина било наклонено над него, а един от клоните му стигал чак до водата. Думите ѝ се оказали верни. Пчели и оси кръжели над лотосите и кацали върху тях, а после — и върху клона на дървото. Там всички цветове били жълти.

На Тарангвати ѝ било много приятно да се разхожда заедно с приятелката си по брега. В езерото плувала двойка розови птици с жълти пера по крилете. Те ту литвали над езерото, ту отново се потапяли във водата. Тяхната игра забавлявала Тарангвати. Но изведнъж ѝ се сторило, че тя някога също е била птица и в същия миг изгубила съзнание. Сарсика се опитала да ѝ помогне, но не успяла. По-късно Тарангвати сама се съвзела, огледала се наоколо и започнала да плаче.

Сарсика я успокоявала:

— Не плачи, Тарангвати! С плач нищо не се оправя. Изглежда болестта ти не е излекувана напълно и ти трябва да продължиш лечението.

— Това не е болест — казала девойката. — Ще ти разкрия една тайна, но ми обещавай, че на никого няма да кажеш.

Приятелката ѝ обещавала, че ще пази тайната, и Тарангвати заразказвала:

— В миналия си живот аз съм била чакраваки^[2]. Когато преди години гледах езерото, спомних си малко от това. Сега като видях двойката птици, си спомних целия си предишен живот. Спомних си и за моя любим. Ние бяхме винаги заедно, но един ловец ни раздели.

И тя отново се разплакала.

Сарсика се учудила:

— Какво говориш? Била си птица? Не мога да повярвам.

Тарангвати казала:

— Мога да ти разкажа всичко както е било. Пред очите ми мина целият ми предишен живот. Видях красива гора на брега на река Ганг. Сигурно съществува и сега. Живеехме с моя любим на едно дърво. Заедно плувахме, заедно летяхме високо, високо в небето. В тази гора имаше и езеро. Един ден плувахме в него. Но неочаквано там дойде

жаден слон да пие вода и ние отлетяхме. Чакравакът реши да се пошегува с него: „Много важно, че си толкова дебел! Пак нищо не можеш да ми направиш!“. И той кацна на гърба му. Тогава изневиделица долетя стрела и прониза птицата. Тя падна мъртва на земята. Разплакана аз кацнах до нея. Дойде и ловецът, извади стрелата от гърдите на моя любим и също заплака. Той искал да убие слона, а уцелил птицата. Затова много се натъжи. Ловецът запали огън, за да извърши обряда по изгарянето, и сложи в него загиналата птица. Аз също се хвърлих в пламъците... Сега съм дъщеря на търговеца, но искам отново да видя любимия си. Той също се е родил повторно някъде. Искам да се омъжа само за него.

Сарсика каза:

— Всичко това е много чудно. И не е сигурно, че той се е родил момче. Но дори и да е така, как ще го намериш?

Тарангвати се натъжила. После приятелките се върнали вкъщи. Като видяла тъгата върху лицето на дъщеря си, майката се разтревожила. Сарсика не удържала на думата си и разказала всичко. А Тарангвати заживяла със спомена за своя чакравак и винаги била тъжна. Един ден ѝ хрумнало да нарисува мястото, където е живяла в предишния си живот, някои по-интересни случки и накрая — смъртта.

И Тарангвати започнала да рисува брега на Ганг, красивата гора, игрите на двете птици, слона с летищата над него и пронизана от стрелата птица и огъня. Всички случки били като живи в картините ѝ.

За празника на пълнолунието Комуди в една зала Сарсика подредила картините на Тарангвати. На този празник в столицата идвали хора от далечни страни. Всички щели да ги видят. И може би някой от тях щял да се окаже същият онзи чакравак и да си спомни нещо... Така си мислели двете момичета.

Един ден в столицата пристигнал Падмадев — син на богатия търговец Дхандев. Той дошъл да разгледа картините. Като ги гледал дълго, изведнъж паднал в несвяст. А щом се съвзел, попитал за името на художника и поискал да се срещне с него.

Сарсика му разказала всичко.

— Аз съм този чакравак! — признал Падмадев.

Девойката предложила:

— По-добре ще бъде да не идваш ти, а баща ти да поиска от търговеца ръката на Тарангвати. Така тайната няма да се разкрие и

сватбата ще стане.

Когато се върнала вкъщи, Сарсика разказала на приятелката си за случилото се и тя много се зарадвала. Но после се разтревожила:

— А какво ще стане, ако баща ми отхвърли предложението?

Това никога няма да стане — успокоила я Сарсика. — Падмадев е красив, начетен, честен момък. Кой ще се откаже от такъв зет!

Оттогава Тарангвати започнала да чака предложението за сватбата от богатия Дхандев.

И най-после един ден дошла вест от Дхандев. Но търговецът не дал съгласието си. Той изпратил отговор: „Вашият красив син ми харесва. Но дъщеря ми не може да се омъжи за него. Вие търгувате през морета и океани. Животът ви е изпълнен с опасности. Не искам да излагам и нейния живот на тези опасности.“

Тарангвати чула това и много плакала. Но Сарсика я успокоила:

— Напиши на Падмадев писмо. Аз ще подготвя излизането ви от града и вие ще се ожените на друго място.

Тарангвати написала писмото и приятелката ѝ подготвила бягството. Една нощ Тарангвати и Падмадев незабелязано напуснали града и се скрили в една гора. Там ги заловили разбойници и ги завели в пещерата си. В пещерата имало и други заловени хора. При тях затворили Тарангвати и Падмадев. През нощта дошъл главатарят на разбойниците. Той ударил един от пленниците, а другите сплашил. После оставил младия главатар да ги пази и отишъл да спи.

Сред пленниците имало една старица. Тя попитала Тарангвати как са ги заловили разбойниците, и девойката ѝ разказала всичко отначало докрай. Тогава изведнъж се чул гласът на младия главатар:

— Вие двамата елате с мене — казал той на Тарангвати и Падмадев и влязъл с тях в едно тъмно подземие.

— Братко — казала Тарангвати, — нашите родители са много богати. Ще ти дадат голям откуп за нас. Моля те, освободи ни. Къде си ни повел в тази тъмнина?!

Но младият главатар мълчал. Не след дълго излезли на някакво поле, където пасели крави. Изглеждало, че наблизо има село. Тарангвати и Падмадев били много учудени. Те си мислели, че ги води при големия главатар, но се оказало съвсем друго.

Най-после младият главатар проговорил:

— Вие сте спасени. Вървете спокойно по пътя си. Аз също няма да се върна вече при разбойниците. Ще отида някъде другаде. А вие ако искате, идете в близкото село. Там можете да останете да живеете.

Като казал това, той тръгнал. Но Тарангвати го спряла.

— Щом не искаш повече да крадеш, ела в нашия град. Ще ти намерим добра работа.

Но младият разбойник не се съгласил. Тогава Падмадев му казал:

— Ние никога няма да забравим това, което направи за нас. Ако се нуждаеш от нещо, непременно ни потърси. И все пак кажи ни защо ни помогна?

— Когато сестра Тарангвати разказа за миналия си живот, спомних си и аз своя. Аз съм ловецът, който тогава ви раздели. След греха си в предишния ми живот отново се родих човек, но станах разбойник. Втори път не искам да направя същия грях. Големият главатар искаше да се ожени за Тарангвати и да убие Падмадев.

Разкажият се разбойник си тръгнал, а Тарангвати и Падмадев пристигнали в селото и заживели там. Но скоро дошъл бащата на Сарсика, който ги търсел навсякъде. Той много се зарадвал, като ги намерил.

— Не трябваше да бягате, деца! Сарсика ни разказа всичко. Хайде да се връщаме вкъщи. Там всички ви чакат.

Тарангвати и Падмадев се върнали вкъщи, където ги посрещнали с голяма радост и любов, и направили богата сватба.

[1] Ашрам — училище манастир. — Б.пр. ↑

[2] Чакраваки, чакравак — водни птици, символ на съпругеска вяръност и любов. — Б.пр. ↑

Издание:

Принцът кобра. Индийски народни приказки том 2

За начална училищна възраст

Издателство „Български художник“, София, 1989

Редактор: Пламен Цонев

Художествен редактор: Буян Филчев

Технически редактор: Йордан Йорданов

Коректор: Димитрина Еленова

Художник: Николай Алексиев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.